

Reggeli Ujság

16. évfolyam 177. szám

Szerkeszti
Andree Dezső

Noviszád, 1935 július 30. kedd

Ujabb véres olasz-abesszin határincidens

**Az összetűzésnek 40 olasz és 20 abesszin halottja van
Az olaszok kivételes bíraskodást léptettek életbe
Abessziniában**

Genfből jelentik: Abesszinia külügyminisztere a Népszövetséghez jegyzéket intézett, amely többek között ezeket mondja:

— Az abesszin kormány sohasem hozta szóba a döntőbíráskodás hatáskörének korlátozását. Az Abesszin kormány július 17-i jegyzékében már kijelentette, hogy ebben a tekintetben a Népszövetséget illeti meg a döntés. Válaszolva a július 23-i olasz jegyzékre, az abesszin kormány teljesen egyetértő döntőbíráskodási képviselőjének érvelésével. Nemzetközi diplomáciai körökben a római és az addis-abebaj kormány legutóbbi közlései alapján

ujabb reménység támadt arra, hogy az olasz-abesszin viszályt talán mégis sikerül békésen megoldani.

Ujabb súlyos határincidens

Newyorkból jelentik: A Newyork Times azt a hírt közli, hogy

az olasz-abesszin határ mentén ujabb összetűzésre került a sor, amelynek folyamán 40 olasz benschülött katona és 20 abesszin elesett.

Az olasz katonák állítólag behatoltak abesszin területre és ott egy folyó mentén táborot ütöttek, az abesszinok azonban elzárták a vizet és éjszaka megtámadták az olaszokat.

Római jelentés szerint De Jacobis, az első abessziniai pápai követ halálának 65 évfordulója alkalmából XI Pius pápa vasárnap a Vatikán számos előkelőségének jelenlétében beszédet mondott, amelyben kitért az olasz-abesszin viszályra is. A pápa dicsőítette de Jacobis lelkész emlékét, aki egyben nagy olasz hazafi is volt és hangsúlyozta, hogy példát kell venni róla aki legszentebb kötelessége teljesítése közben lelto halálát Abessziniában.

Mint Nápolyból jelentik, az Uránia és Princessa Giovanna gőzösökön vasárnap 200 egészségügyi katona és 1400 főnyi műszaki csapat indult el Keletafrikába. A hajón hordágyakat és öszvéreket is vittek.

A Népszövetség legfontosabb ülése

Genfből jelentik: A szerdán kezdődő népszövetségi tanácsülés lesz a Népszövetség 16 éves fennállásának legjelentősebb fontosságú tanácsulása. Ez a véleménye a külpolitikai kérdésekben rendszeresen jól értesült Daily Telegraphnak. Eden angol népszövetségi miniszter szerdán reggel érkezik Genfba. Az egész napot a leglényegesebb bizalmas megbeszélésekkel töltik el.

Ha kitűnik, hogy a tanácsülés rövid elnapolása kedvező eredménnyel kecsegtet, sem az angol, sem a francia kormány nem ellenzi az elhalasztást.

Anglia azonban biztosítékot követel, hogy az elhalasztásnak nem időnyerése a célja.

A rongyos gárda

Addis-abebából jelentik: Az abesszin császár

vasárnap szemlét tartott 5700 főnyi haderő felett.

A rongyos fehér vászonruhájú, mezítlábos katonák — mint az angol lapok írják — elavult fegyverekkel voltak felszerelve. Minden második katona egy régi, penészes tölténytáskát is viselt.

A császár megvendégelte a sereget azután a csapat észak felé vonult ahonnan az abesszinok a legkomolyabban tartanak a támadástól. Hír szerint a napokban még 7000 főnyi sereget küldenek az északi határra. Az angol sajtó szerint Abesszinia teljes lőszerkészlete csak 2 millió töltény, úgy-hogy minden katonára csak 4 töltény esik.

A Daily Telegraph azt jelenti az eritreai Asmarából, hogy

de Bono tábornok, a keletafrikai olasz haderők főparancsnoka egész Eritrea területére elrendelte a kivételes bíraskodást. A rendkívüli törvényszék minden ügyben az

olasz katonai büntetőtörvény alapján ítélkezik.

A lap szerint erre az infézkedésre nemcsak a benschülöttek által előidézett gyakori zavargások miatt volt szükség, hanem azért is, mert

az olasz munkások körében ujabb több fegyelmértés fordult elő.

De Bono tábornok kihirdette a lakosság előtt, hogy teljesen alaptalanok azok a hírek, amelyek szerint az Eritreában dolgozó 30.000 olasz munkás földet kap, amelyet a benschülöttektől vesznek el.

„Abesszinia barátainak egyesülete”, amelyet az Európában élő afrikai benschülöttek alapítottak, vasárnap Londonban gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy széleskörű akciót indít önkéntesek toborzására az abesszin hadseregbe, valamint adományok gyűjtésére Abesszinia számára.

Mint Párisból jelentik, az „Eszakafrika csillaga” nevű egyesület, amely a Franciaországban élő marokkóiakat egyesíti magában, vasárnap Boulogne sur Mer-ben gyűlést akart tartani. A hatóságok azonban betiltották a gyűlést. Amikor a résztvevők ennek ellenére is gyülekezni kezdtek, a rendőrség szétszórtta őket.

Vasárnap Málta szigetén olaszellenes tüntések voltak.

A rendőrség eleinte nem birt a tüntetőkkel, majd erőszakkal kapott és több tüntetőt letartóztatott.

Az egyik Máltában megjelenő olasz újság figyelmezteti a máltai kormányzóságot, hogy a tüntetések megismétlődése könnyen súlyos nemzetközi bonyodalmakra vezethet.

Az egyesült ellenzék népgyűlésein mérsékletre és összetartásra intették a népet

Vasárnap az egész ország területén számos politikai népgyűlést tartottak amelyeken nagy tömegek vettek részt. A vasárnapi népgyűlések nagyjelentőségűek abból a tekintetből, hogy az egyesült ellenzék egyes vezetői mérsékletre intették hűveiket és kérték, hogy várják ki az új törvények meghozatalát, amivel olyan légkört teremtettek, amely alkalmas arra, hogy a kormány folytathassa Jevtics rezsim felszámolását és teljes mértékben visszállítsa a politikai szabadságjogokat.

A legjelentősebb népgyűlést a szavabánsági Vrginmoszton tartatták, hol 15.000 főnyi tömeg gyűlt össze. A gyűlés vezérszónoka dr. Pribicevics Ráda, a vrginmoszti járás Macsek-párti képviselőjelöltje volt, aki nagy beszédet mondott a politikai helyzetről. Kijelentette, hogy a szerbek és horvátok testvériesen és szabadon akarnak élni és Davidovics valamint Macsek hatalmas szolgálatot tettek az országnak, amikor közös listával indultak a választásoknak és megdöntötték Jevtics rendőrségen alapuló kormányát.

Figyelmeztette a hallgatóságot, hogy ne illesse fel azoknak a rémhíreknek, hogy Zagreb-ban dr. Macsek születésnapja alkalmával meggyilkolták a pravoszláv püspököt és lerombolták a pravoszláv templomot, mert ilyeneket csak azok híresztelnek, akiknek érdekükben áll, hogy a szerbeket és horvátokat összeveszítsék.

Pribicevics Ráda beszédét a tömeg nagy

lelkesezettel fogadta.

NEM LEHET EGYSZERRE VÁRAZSVESSZŐ ÉRINTÉSEVEL MEGJAVITANI MINDENT

Beogradban vasárnap Groll Milán volt demokratapárti miniszter tartott népgyűlést. Groll Milán beszédében foglalkozott a Jevtics kormány bukásával majd hangoztatta, hogy a nép ne higgye azt, hogy Jevtics bukása után egyszerre, egy varázsvessző érintésével mindent meg lehet gyógyítani. A volt miniszter kijelentette még, hogy szükség van a politikusok vagyona eredetének felülvizsgálására és a korrupció legszigorubb megbüntetésére.

Prijedorban Csubrilovics volt képviselő tartott értekezletet. Csubrilovics, aki legutóbb Macsek-listáján jelöltette magát, kijelentette, hogy a Sztojadinovic kormány a lelkek megbékítésén dolgozik és meg kell várni, hogy mit végez.

LJOTICSOT KIFÜTYÜLTÉK

Ljotics Dimitrije volt miniszter, a jugoszláv fasiszták vezére vasárnap Csacsakon tartott gyűlést, amelyen alig tudott szóhoz jutni, mert egy nagy csoport fiatalember állandóan fütyült és közbeszólásokkal zavarta. Ljotics támadta a demokratikus rendszert és a fasiszta rendszert dicsőítette, mire az ifjúság rendkívül élesen tüntetett ellene.

Hogyera Szvetisláv vasárnap Szomborban, Palánkán és Noviszádon tartott hűveivel értekezletet.

Helyet a férfiaknak!

Szombor város tanácsa a közelmúltban figyelemreméltó határozatot hozott, melynek értelmében elbocsátja a városi állásokból a női alkalmazottakat és a helyüket férfiakkal tölti be. Ez az elvi jelentőségű intézkedés, mely a maga nemében teljesen újszerűnek látszik, előreláthatólag még sok vitára fog alkalmat adni. A felek minden valószínűség szerint nemek szerint fognak állástfoglalni a határozat mellett vagy ellen és elsősorban a nők lesznek azok, akik az intézkedésben egyenjoguságuk megsértését s a férfiak zsarnok-uralmának feltámadását látják.

Felmerül azonban a kérdés, hogy természetes folyamat, a nő u. n. „felszabadulásának” magától értetődő következménye-e a női munkaerő térfoglalása vagy pedig egyszerű kísérőtünete, betegség-szimptomája azoknak a gazdasági rendellenességeknek, amelyeket együttvéve a világválság gyűjtőfogalma alatt tartunk számon? Az arány mindenestre szembeötlő, mondjuk, a mai és a háborúelőtti női kenyérkereseti lehetőségeket tekintve. A háború előtt nem volt férfi-állástalanság. Ezzel szemben a női alkalmazott s általában a kenyérkereső nő ritkaságszámba ment. És ma? A hivatalok, az irodák, az üzletek, a különböző köz- és magánintézmények állásait nők töltik be, míg a férfiak munkátlanul lézengenek a parkokban vagy a lefüggönyözött lakásokban, azzal a nyomasztó érzéssel, hogy feleslegesek a teremtés rendjében. Vajjon természetes folyamat-e az is, hogy a nő a férfi rovására foglalja el a kenyérkereső pályákat és a férfi éljen mellette függő viszonyban, holott e függő viszonynak sem a természetnél, sem nemének egyéb adottságainál fogva nem képes megfelelni?

Amíg ugyanis a nő függő viszonya női mivoltából következik s így természetesnek tekintendő, addig a férfié természetellenes. A nő természetes élethivatása a gyermekek szülése, nevelése, gondozása, a fészek rendbentartása, a munkamegosztás elve alapján. Élethivatása sajátosságai követelik meg, hogy eltartott legyen, anélkül, hogy ez a körülmény alárendelt vagy éppen alsóbbrendű voltát jelentené. Ezt az állapotot mind a két fél rendbenlétének is tekintette, mindaddig, amíg rendbenlétnek tekinthette. A női munkaerő térfoglalása pontosan akkor kezdődött, amikor a férfi kenyérkereső pozíciója ingadozni kezdett. A piachiány, a tultermelés, a kereseti lehetőségek nagymértékű lecsökkenését vonta maga után. Ebből nem futotta mindenre, amire futnia kellett volna. A nő kezdett elégedetlenkedni és kezdte a fejét törni azon, hogy mint lehetne a férfi megesőkkent keresetét kipótolni s a háztartás egyensúlyát a helyére billenteni. Arra az épületes s a világ történelmében fordulópontot jelentő elhatározásra jutott, hogy ő is dolgozni fog, a szó kenyérkereső értelmében, azaz állást vállal. Ha az egyik fél keresete kevés, dolgoznak ketten. Ússe a kő a nő természetes élethivatását, a gyermeknevelést és a háztartást; az életszínvonal megtartása a fontos, egyébként pedig majd csak meglesznek valahogy.

Igy került a nő a férfi pályákra. Semmi csodálatos nincs abban, hogy itt is „megállotta” a helyét. Utóvégre, a férfi is megtanulhat sütni, főzni, mosni, vasalni, takarítani, harisnyát stoppolni, gyermeket dajkálni és rendben tartani, ha mindenáron azt ambicionálja. Ez azonban nem jelenti egyúttal azt, hogy a nő a férfi pályákra született is. A férfi is csak azzal a feltétellel tanul bele a női foglalkozásokba, hogy az nem jelenti egyúttal egy női szerepkör betöltését, hanem önálló férfi-foglalkozást, mint például a cukrászi, szobainasi, szakácsi stb. foglalkozások. Amikor férfi és női pályákról beszélünk, abban az értelemben tesszük ezt, hogy azok sajátlagosan nemiek, afféle másod- és harmadlagos nemi funkciók, amelyek gyakorlása az illető férfi

vagy nőt nemileg vagy legalább is a nemiségénél fogva elégitik ki. Az a körülmény, hogy a foglalkozásunkkal férfi vagy női szerepkört töltünk-e be, a nemiségünkkel fogva lelki szükségünk és minden e téren megnyilvánuló rendellenesség egyben late, s vagy manifest nemi rendellenességek jelentésére utal. Ez az oka annak, hogy a férfi összeegyeztethetetlennek érzi férfiúi mivoltával valamely női szerepkör kitöltését és főzőn, mosson, takarítson s ugyanakkor a nő meglepő ügyefogyottságot tanúsít valamely férfiakat jellemző ténykedéssel, például egy göröngy elhajításával szemben, olybá, mintha két balkeze volna, ezzel az ügyefogyottsággal tiltakozva az ellen, hogy férfiak tekintsék. A jelen esetben e másod- és harmadlagos nemi-funkciók kielégítéséről kellett lemondania a nőnek ahhoz, hogy a férfi pályákon is megállhassa a helyét. Ez a nő „természetes felszabadulásának” története. Ahhoz, hogy ez a felszabadulás bekövetkezhesék, bizonyos értelemben a nemisége alól is fel kellett szabadulnia, érzésben, magatartásban eltávolodnia a férfi-nem felé.

A női munkaerő térfoglalása eképpen nem tekinthető természetes folyamatnak, hanem természetellenes jelenségnek, melyet a nő eredetileg maga is csak afféle kirándulásnak, ideiglenes és átmeneti állapotnak tekintett, amelyre a szükség hajtottta. Ez az állapot azonban, éppen azoknál az okoknál fogva, amelyek előidézték, állandósult, sőt, a következményeiben egy oly folyamat megindulását vonta maga után, amelynek eredményeképpen a férfiak lassan és fokozatosan egyre inkább leszorultak a kenyérkereső pályákról, hogy a nő helyét foglalják el a konyhában, a gyerekszobában és a háztartás körül, míg az ő helyükre a nők kerültek. Amíg ugyanis a férfi a maga munkaerőjét úgy tekintette, mint amellyel egy családot kell eltartania és ennek alapján értékelte is, addig a nő a maga munkáját csak „mellékkeresetként” értékelte és mint ilyet ajánlotta fel. Mint olcsóbb munkaerő jelentkezett a piacon és a következménye ennek az lett, hogy nem sikerült ugyan mellékkeresetre szert tennie és a férfi keresetét kiegészítenie, de sikerült azt kiviszoritania az állásából és a helyét a mellékkeresettel elfoglalnia. Így a mellékkereset megmaradt ugyan, de a törzskereset elvesztett és lényegében nem történt egyéb, mint hogy férfi és nő szerepet cseréltek, amit pedig erre a szerepcserére ráfizetnek, abból élnek ma.

Hogyan élnek? Mint a kutya meg a macska. Mert eltekintve most már attól, hogy a nő keresete még kevésbé elegendő arra amire a férfi keresete sem volt elegendő, nem mindegy, hogy melyik fél keres, mint családfenntartó. Amíg ugyanis a férfi veleszületett jelleménél és természetes életfelfogásánál fogva magától értetődő kötelességének, valósággal a férfiasága kritériumának tekintette, hogy el kell tartania a családját, holott csak ő „keres”, addig a nő már nem osztja ezt az álláspontot. A nő hajlamos arra, hogy keresetét ma is mellékkeresetnek tekintse, amelynek kizárólagos élvezete őt illeti meg, mert csak nem fog ő „nő léte” eltartani egy férfit, nézze meg az ember. Amíg a nő jogai a férfi keresetével szemben teljes egészükben fennállottak addig a férfi jogai a nő keresetével szemben a minimálisra szállottak alá. A nemkereső férfinak nem lehetnek igényei. A szerepcserére csak a jogokra vonatkozik, a kötelességekre nem. Ennyire már nem hajlandó a nő a férfi szerepét a magáévá tenni, „elférfiasodni”. E ponton nő marad. A nemkereső férfi azzal a nyomasztó érzéssel tengeti napjait otthon a háztartásban, hogy egy nő tartja ki, egy nő keres helyette és ezt a nő is hajlandó természetesen tartani. Minden pillanatban kész érezni a női szerepét megvédeni abban a szerep-

A REGGELI UJSÁGNAK
NOVISZÁD

1. *Fizessenek ki
szelvény ellenében*
parit
*Vörös Kereset Egyszerület
nek a szegények felségéhezért*
okvasható névaktírás
pontos cím

TUDNIVALÓK: Kívágni, gyűjteni, beküldeni!
Csak száz összegűjött szelvény jogosít a nagy
ajándéksorsoláson való részvételre.

ben, amelyet otthon, a háztartás körül betölt, nevelésnek, férfiatlannak, közönséges előadónak tekint, akinek nincs értéke, tekintélye előtte és ennek megfelelően bánik is vele. Itt válik szembeötlővé, hogy mennyire nem természetes ez a magától értetődőnek látszó szerepcseré, a jellemek különbözősége következtében. Azok a házasságok, amelyekben csak a nő kenyérkereső, kevés kivétellel előbb-utóbb meghasonlászhoz vezetnek. A nő képtelen értékelni azt a férfit aki az ő függvénye, mert természetes viszonya a férfival szemben az, hogy ő függjön és ennek következtében mind kevesebbet tartózkodik otthon, az önértéket és önbizalmát veszti, minden férfiaságából és nimbuszából kikopott férfi társaságában, hanem oly férfiak után futkos, akik még mindig abban a helyzetben vannak, hogy férfiaként hassanak rá és ebbeli igényeit kielégíthessék vagy pedig a férjével veszekedik és önmagát emészti.

Mindezen okoknál fogva helyeselnünk kell minden olyan intézkedést, mely céljával tüzi ki, hogy visszacsinálja azt a szerepcserét, amelyben annak szenvedő hősei elátkozott királyfiakként megváltás után sóvárognak és úgy a férfit, mint a nőt vissza helyezi abba a pozícióba, amelynek betöltésére születésénél és természetadta hajlamainál fogva elrendeltetett.

Kisbéry János

**Magyar vízum nélkül léphető át
a magyar határ a Szegedre és
Szegeden át Magyarországra
való utazásoknál**

E kedvezmény aug. 2-17-ig vehető igénybe, amikor is Szegeden Szabadtéri Ünnepi Játékokat tartanak. A Szegeden fizetendő vízumilleték mindössze 2.50 pengő. Szegeden bemutatásra kerül többek közt az Ember Tragédiája, Mascagni Parasztszücsület és Hubay Cremonai hegedős c. operái stb., stb. A magyar határ vízum nélkül való átlépéséhez külön igazolvány szükséges és ennek alapján 3 hónapig lehet Magyarországon tartózkodni. Igazolványok kaphatók Jugoszlávia minden nagyobb helyiségében működő Putnik és Fruskagora utazási irodákban, továbbá a felkért pénzügyhatóságoknál, Horgoson az ottani Gazdakörnél, Zagrebben a magyar konzulátusnál, Beogradban a magyar utlevélhivatalnál és a beográdi Magyar Kereskedelmi Képviselet Utazási osztályánál (Beograd, Jakšičeva ul. 2., tel. 21-863).

Bácska Topola és a gazdatársadalom szebb jövőjének bizakodása jegyében zajlott le a topolai gazdanap

Képes beszámoló a fejlődő bácskai nagyközség gazdairól, gazdaságáról és kulturájáról

Az idegen, aki nem ismeri Bácska Topolát és hozzá szokott ahhoz, hogy Északbácskában bármerre is megy, mindenütt a lassu, csendesfolyású és eseménytelen mindennapokkal, az erre a vidékre annyira jellemző lanyha gazdasági élettel találkozik, meglepődve tapasztalja, hogy Bácska Topola mennyire elűt a többi községtől. Az újságíró, akinek az a feladata, hogy meglásson mindent, észrevegye azt is, ami másnak talán megszokott és már közönyös, megállapíthatja, anélkül, hogy a hivatásához szükséges tárgyilagosság ellen vétkeznék: Bácska Topolán eleven, pezsgő élet folyik, amely ugyancsak gazdasági, mint kulturális szempontból nagyobb és szebb jövőre hivatott.

Ennek az életrealitásnak egyik bizonyossága akart lenni a vasárnap megtartott topolai gazdanap is valamint a vele kapcsolatos mezőgazdasági és iparkiallítás.

Tóth Isaszegi János,
a topolai gazdakör elnöke

A gazdanap megrendezésére és az ünnepély minél sikeresebb tételére már hetekkel előbb megkezdtek az előkészületeket. Ebben az előkészítő munkában a topolai gazdatársadalom minden tagja lelkesen osztozott, annál inkább, mivel Sztankovics földművelési miniszter is megígérte a gazdák meg akarták mutatni értékeiket, életrealitásukat. Az előkészítő munka orosz lánrészt azonban a topolai gazdakör rendkívül tevékeny, lelkes és közszeretben álló elnöke, Tóth Isaszegi János vállalta magára. A gazdakör elnöke, aki maga is izig-vérig gazda, ismerője a gazdálkodás minden fortélyának, nagyon sokat tesz a gazdakör érdekében. Ellátja tanácsokkal a gazdákat, vezető és irányító szerepet tölt be a gazdák között, amellyel élénk részt vesz a község társadalmi életében is.

A gazdanap

A kiküldött meghívókra igen nagy számmal érkeztek a környékről a gazdanapra, amely reggel fél nyolckor istentisztelettel vette kezdetét. Az istentiszteleten, amelyet Barsy Viktor plébános celebrált, megjelentek Jarakula Bogdán noviszádi báni tanácsos, aki hivatalos ügyekben elfoglalt Sztankovics földművelési miniszter képviseletében jelent meg a gazdanapon, Brodan Zsiván topolai járás szolgabírája, Markusics Milán községi elnök, Jakovlyevics Áron községi főjegyző, a községi képviselőtestület tagjai, Tóth Isaszegi János gazdakör elnök, Úveges Antal az iparoskör és a dalárda elnöke, Horváth Sándor a topolai J. A. K. sportegyesület elnöke, valamint a gazdakör tagjai. Fél kilenckor Horváth Sándor elnök vezetésével megtartották a gazdai

egyesületének alakuló közgyűlését. Az alakuló gyűlésen Tilger Mihály szervezőbizottsági tag bejelentette a megalakulást. Tóth Isaszegi János gazdakör elnök és Merkl Péter, a szombori mezőgazdasági egyesület igazgatója tudomásul vették a megalakulást és lelkes, szorgalmas munkára buzdították a gazdaijakat. A szakosztály igazgatójává Horváth Sándort választották meg.

Délelőtt 9 órakor fogadták a vendégeket. A környéki gazdaegyesületek közül a kulai gazdakör Vicsék Mihály elnökkel, a sztárbecseji gazdakör Komáromi István elnökkel, a telecskai gazdakör 18 tagú küldöttséggel képviseltette magát. Ugyancsak nagyszámu kiküldött jelent meg Sztára Moravicáról és Bajmokról. Horgosról Molnár János paprikamalom-tulajdonos vezetett küldöttséget, eljött azután Rudics Ignác földbirtokos, a tornyosi gazdakör elnöke, Szentárol Vámos János tanár. A délelőtti folyamán részben autón, részben vonaton megérkeztek a gazdanapra dr. Váradi Imre petrovgrádi, dr. Deák Leó és dr. Palásthy Ede szombori, dr. Strelitzky Dénes szuboticaai ügyvédek, Lebach Gyula földbirtokos, a topolai gazdakör díszelnöke, valamint a környékről számos földbirtokos és gazdálkodó. A vendégek délelőtti megjelentek a névnapját ünneplő Borsy Viktor plébánosnál és szerencsekívánataikat fejezték ki neki.

Lebach Gyula
földbirtokos, a topolai gazdakör díszelnöke

Kilenc óra után kezdtek meg a gazdanappal kapcsolatos mezőgazdasági előadásokat, amelyeket a gazdakör nagytermében tartottak meg. Az előadásokat nagyszámu közönség hallgatta végig.

Merkl Péter, a szombori mezőgazdasági egyesület igazgatója a takarmánygazdálkodásról és ezzel kapcsolatban az állattenyésztésről, dr. Tibor Ervin, a szombori gazdasági egyesület alelnöke a lótenyésztésről, Kalmár Tihamér nagybirtokos a faiskolákról, Schaffer Gyula kutasai földbirtokos a sertés-tenyésztésről és hizlalásról, Molnár János horgosi paprikamalomos a paprikatermelésről tartott igen érdekes és nagy tetszést arató előadást. Dr. Petrusics Iván a noviszádi „Kamendin” szérumgyár igazgató főorvosa, aki szintén az előadók névsorában szerepelt, könnyebb balesetet szenvedett és így állategészségügyi előadását Róth Jakab topolai járási állatorvos tartotta meg.

Az előadók nagy szakértelemmel fejtegették témáikat és érdekes megjegyezni, hogy majdnem valamennyi előadó az eddigi gazdálkodási rendszer megváltoztatását javasolta és az állattenyésztés fokozottabb kultiválásának szükségességét s az ezzel kapcsolatos ugynevezett zöldgazdálkodás fejlesztését hangoztatta. Ennek okát abban látják, hogy

a gabonaárak kialakulása és a gabonkivitel egyre nehezebbé válik, míg lovakban, szarvasmarhában, sertésben még mindig nagy a kereslet és megfelelő számu szabadpiac áll rendelkezésre, azonkívül pedig a jelenlegi adórendszer mellett sokkal gazdaságosabb a tengeti és takarmánytermesztés, ami viszont csak úgy fizetődik ki, ha ésszerű állattenyészéssel kapcsolatos.

„A szervezkedésben van a gazdatársadalom jövője”

Délben a gazdakör nagytermében háromszáz-személyes bankett volt, amelyen több felköszöntő hangzott el. Tóth Isaszegi János gazdakör elnök üdvözölte a megjelenteket, majd Ófelsége II. Petár királyra, a Felséges Királyi Háza és a kormányzótanács egészségére ürítette poharát a jelenlevők lelkes éljenzése közben. Merkl Péter a szombori mezőgazdasági egyesület igazgatója üdvözölte a miniszteri kiküldöttet, kérte, hogy legyen hű tolmácsa a látottaknak és hallottaknak. Biztosította a kiküldöttet arról, hogy a miniszter mindenkor számíthat a gazdatársadalomra, amely számottevő alkotóeleme az országnak. Kérte, hogy minél többször keresse fel a gazdákat, hogy lássa, tapasztalja, milyen munkát végez a magyar gazdatársadalom.

Az üdvözlésre Jarakula Bogdán miniszteri kiküldött válaszolt. Kijelentette, hogy Sztankovics földművelési miniszter elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg személyesen a gazdanapon, de jókívánságait küldi és kívánja a gazdák és a gazdálkodás előrehadását. Szervezkedésre buzdítja a gazdákat. A szervezkedésben van a gazdatársadalom jövője, mert szervezetben, egyesült erővel többet lehet elérni, így lehet csak keresztülvinni a mezőgazdasági termények könnyebb és jobb értékesítését. A további lelkes munkára ösztönzi őket és ehhez a munkához sok szerencsét kíván.

Dr. Szántó Gábor országgyűlési képviselő szóval fel ezután. A gazdákat összerátásra ösztönzi, kéri, hogy ne csüggedjenek, a kormány mindenképpen segíteni akar a gazdák helyzetén, ezt maga Sztankovics miniszter is megígérte. Igéri, hogy a gazdák érdekében közbenjár illetékes helyeken. A jobb gazdasági jövő reményében üríti poharát.

Végül Molnár János horgosi gazdálkodó üdvözli Lebach Gyula földbirtokost, mint a topolai gazdakör díszelnökét, valamint Tóth Isaszegi János gazdakör elnököt. Köszönetet mond nekik fáradozásukért és a gazdák vezetéséért s utbaigazításáért. Az ő egészségükre üríti poharát.

A kiállítás

A gazdanappal kapcsolatos mezőgazdasági és iparkiallítást a gazdakör épületének udvarában rendezték meg. Lusztig Ignác gabonakereskedőt külön elismerés illeti meg, amiért nagy udvarát és raktárait díjtalanul átengedte a kiállítás céljaira.

A mezőgazdasági kiállításon leginkább gazdasági gépeket mutattak be. Nagy feltűnést keltett a noviszádi Hoffher-Schranz cég hatalmas Farinax-Gigant takarmánydarálója, amely a kiállítás egész tartama alatt üzemben állt. A takarmánydaráló gazdasági értéke abban van, hogy azt a takarmányt, ami különben a téli idő alatt hasznavehetetlenné válnék, egészen apróra megőrli (pl. szalmát, kukoricaszárat, lucernát stb.) és így mintegy konzerválja az állati táplálékot. Ugyancsak gazdasági gépeket állított ki a noviszádi Baecher-Melichar cég és a szuboticaai Szenes vaskereskedő cég. Nagy feltűnést keltettek a kiállításon Polich és Varga kulai egyérsok sajátkészítményüekéi. Izléses sátra volt a kiállításon a szuboticaai Zorka gyárnak, a-

mely kékkövet, mütrágyát és kémiai termékeket mutatott be.

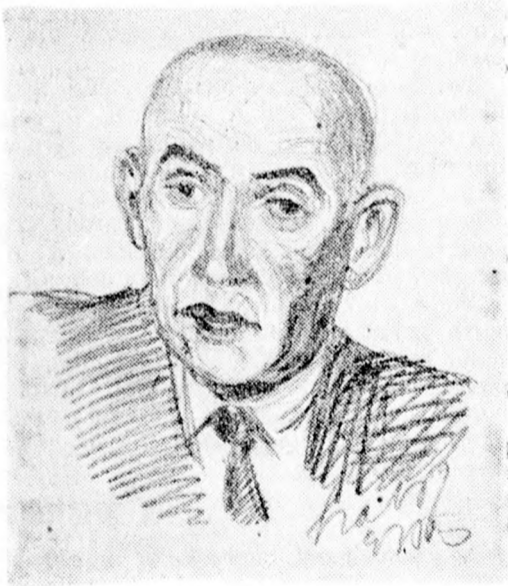
Lusztig Ignác, gabonakereskedő

A helyi gyárások és iparosok közül igen nagy sikere volt Úveges Antal kocsigyártó két hintájának, amelyek a híres topolai kocsigyártó ipar valóságos műemkei. Ugyancsak meglepetést keltett a topolai Fischer testvérek vaslemez, vasbutor és játékarugyárának pavillonja. A Fischer testvérek gyára ugyanis az egyetlen komplett vasárugyár az országban, ahol ennyi és ilyen változatos árut állítanak elő.

Sok érdeklődője akadt az Ács és Társa cég ugynevezett „zuhatagkutjának“, amely nagyobb gazdaságban ugyszólván nélkülözhetetlen.

Megcsodálták Singer József malmának pavillonját is, ahol az összes lisztfajták és a lisztből sült mosoiyógó házikenyerek élénken bizonyították a malom teljesítőképességét.

Mihálovics Béla topolai nagykereskedő gyümölcs és terményvédelmi kiállítását szintén nagyon sokan tekintették meg.

Mihálovics Béla kereskedő,
a topolai járási kereskedők kötelező egyesületének elnöke

Nagy népszerűségnek örvendett a topolai Schneider Dániel cég kávépavillonja, ahol a cég saját kávékeverékéből főzött kitűnő fekete-kávéjából ingyen kóstolót rendezett.

Meg kell még emlékezni Csifcsák Ferenc topolai téglá- és cserépgyárának kiállított készítményeiről, amelyek a topolai tégláégető ipar fejlettségéről tesznek tanúságot.

Sajnos, a topolai iparosok közül meglehetősen kevés számmal állítottak ki, hogy ennek mi az oka, nem sikerült megtudnunk, pedig a topolai iparosok messze vidéken híresek és úgy hallottuk, hogy Bácska Topolán van néhány igazán ritka tehetséggel megáldott iparosmester, akik bizonyára nagyon szép dolgokat mutathattak volna annak a sok idegének, aki a gazdanapon itt megfordult.

Néhány szó B. Topola gazdasági és kulturális életéről

Aki meg akarja ismerni Bácska Topolát, ennek az élénk és forgalmas nagyközségnek az életét, annak a kérdezősködésre és az ismerkedésre csak a délutáni órákban jut ideje, amikor megkezdődik a kávéházi élet. Délelőtt mindenütt szorgalmas munka folyik. Markusics Milánt, a község elnökét hivatalában találjuk. Rendkívül rokonszenves, kedves ember, a régi radikális éra alatt Topola országgyűlési képviselője volt. Mindenki elismerőleg nyilatkozik róla, mindenki szereti. Sokat tett a község szegényeinek érdekében. Elnöksége alatt több mint ötszáz házhelyet osztott ki közöttük.

Markusics Milán, községi elnök

Brodán Zsivánhoz, a község szolgabírájához csak hosszas várakozás után juthatni be. Hivatalos ügyei meglehetősen elfoglalják. A szabadságon levő főszolgabíró helyettesíti. Rendkívül udvarias ember, kitűnően beszél a kisebbség nyelvét. A községben mindenki csak jót mond róla. Mindenkin igyekszik segíteni, aki ügyesbajos dolgában hozzáfordul.

Brodán Zsiván, topola-járási szolgabíró

Jakovjevics Áron községi főjegyző szintén kedves, udvarias uriember, akit a községi képviselőtestület egyhangú bizalma állított erre a fontos helyre, amelyet nemcsak a lakosság, hanem feljebbvalóinak is legteljesebb megelégedésére tölt be.

Megtudjuk azt is Bácska Topolán, hogy képzett és kitűnő gazdák élnek itt. A gazda-társadalom egyik legtekintélyesebb tagja Varró Péter, akinek az idén is 14–15 mázsa 85 grammos buzája termett átlagban. A gazdakör egyik vezető tagja.

De nemcsak gabonában tudnak itt eredményt produkálni, Topola messze földön híres állattenyésztéséről is. A topolai lovaknak alig van párjuk az országban, a sertésenyésztés és a kivitel fejlettségét pedig az mutatja, hogy hetenként 3–400 sertést szállítanak Prágába és Bécsbe, ahol a

topolai sertés igen keresett cikk. Bácska Topolán van olyan gazda is, akinek 30–60 fajtisza anyakocája van.

Jakovjevics Áron, községi jegyző

A topolai iparosokról már fentebb említést tettünk. Különösen fejlett a vasipar és bőripar. Külön nevezetessége Topolának Denhof Károly faszobrász, aki olyan kitűnő munkás, hogy minisztereknek szállított fafaragásu butorokat. A kocsigyártó ipar fejlettségéről már szoltunk. A község büszkesége Léderer Ferenc kocsifényező mester.

Varró Péter, földbirtokos,
a topolai gazdakör egyik vezető tagja

Az egyesületi és társadalmi élet igen fejlett Bácska Topolán. Az iparoskör élén Úveges Antal elnökkél, aki egyúttal a dalárda elnöke is, igen szép munkát fejt ki. Úveges Antal érdeme, hogy megszerezte az iparoskörnek az olvasóköri régi könyvtárát, de érdeme az is, hogy lelkesítő munkájával

Úveges Antal,
az iparoskör és a dalárda elnöke

állandóan fejleszti a dalárslát is, amely már sok dalosversenyen szép sikert aratott és értékes serlegeket nyert.

Mr. Ph. Langhof László
gyógyszerész, tűzoltóparancsnok

Az önkéntes tűzoltóegyesület élén Mr. Ph. Langhof László gyógyszerész tűzoltóparancsnok áll. Az ő nevéhez fűződik az új tűzoltószékház felépítése, amelyhez hasonló talán egyik községi tűzoltótestületnek sem lesz. Langhof gyógyszerész egyébként Topola légnépszerűbb embere. Mindenki „Laci”-ja, aki minden kulturális megmozdulásban vezető szerepet játszik.

Horváth Sándor, a topolai J. A. K. új elnöke

A JAK újonnan megválasztott elnöke Horváth Sándor, a Tóth d. d. faterlep belső tagja, nagy reménye Topola sportszerető közönségének. Horváth Sándorban látják az egyesület felvirágoztatóját, tőle várják a sportélet átszervezését, ami az eddigi eredmények után — ugyilátszik — sikerül is.

Róth Antal, igazgató,
a magánalkalmazottak egyesületének elnöke

Meg kell emlékeznünk és pedig nem utolsó sorban Roth Antaltól, a Tóth d. d. igazgatójáról is, erről a kedves csupaszi emberről. Roth a topolai magánalkalmazottak egyesületének elnöke és minden erejével azon fáradozik, hogy az alkalmazottak kivívják a teljes vasárnapi munkaszünetet

Mijatov Milán
földbirtokos, a „Venus” strand tulajdonosa

Nem szabad azonban megfeledkeznünk a hatalmas, árnyas Zichy parkról sem, amely kellemes sétahelye a topolaiaknak és mellette a gyönyörű nagyvárosias „Venus” strandfürdőről sem, amelynek hűs artézi vizében kellemes üdülést talál a község közönsége. De nem szabad elfelejtenünk Mijatov Milánt sem, a fürdő népszerű tulajdonosát, aki nem csupán arról híres, hogy az újságírókat tejben vajban fürösztö, hanem arról is, hogy neki vannak a legjobb amerikai ügetőlovai, amelyekkel már számtalan sok díjat nyert.

A község kulturális életére jellemző, hogy két hetilapja is van: a „Topola és vidéke” és az egészen frisseketű „Népszava”.

Mr. Phil. Faragó József, egyet. tanár

Végül még valakiről meg kell emlékezni, akivel egészen véletlenül találkoztunk: Faragó József egyetemi tanárról. Faragó a finn-magyar-jugoszláv barátság egyik nagy uttörője. Topoláról származik, teljesen szegény szülőktől. Finnországban tanult, Helsingforsban, ahol elnyerte a királyi gyűrűt és babérkoszorút. Jelenleg a budapesti La Fontaine irodalmi társaság főtitkára. Háromhetes szabadságon van szüleinél és keres olyan jugoszláv író, aki a finnek hatalmas nemzeti eposzát, a „Kalevalát” jugoszláv nyelvre lefordítaná.

Faragó tanár elmondta, hogy az idén megrendezik azt a jugoszláv irodalmi estét amelyet a múlt évben el kellett halasztaniok.

Szabó Sipos Ferenc

A szuboticei zsidó hitközség nagy szótöbbséggel a Park szálloda megvétele mellett döntött

Vasárnap délelőtt folyt le a szuboticei zsidó hitközség közgyűlése, amely a Park szálloda megvásárlása felett határozott. Dr. Kalmár Elemér hitközségi elnök nyitotta meg a közgyűlést és részletesen ismertette a zsidó kórház kibővítésének tervét.

Dr. Kalmár beszéde után Holczer Béla, Herczog László, Csillag István, dr. Singer Béla és dr. Klein Adolf bírái tanácsos, volt hitközségi elnök a Park szálloda megvétele ellen foglaltak állást. Az ellenzéki szónokok beszéde heves viharokat idézett elő, amelyek során az elnöklő dr. Kalmár Elemér több felszólalót rendre utasított. Csillag Istvántól pedig megvonta a szót. Dr. Klein Adolf azt fejtette, hogy a hitközség vezetőségének előbb kellene megszereznie az engedélyt a nyilvános joggal felruházott kórház működéséhez és csak azután szabadna dönteni, hogy megvásárolják-e az épületet, mert az egészségügyi törvények olyan feltételeket írnak elő, amelyeket az új épületben igen nehéz lenne teljesíteni.

Dr. Kalmár Elemér válaszul az ellenzéki felszólalásokra, utána pedig szavazás alá bocsátotta a kérdést. A szavazásnál 31 képviselőtestületi tag élt szavazati jogával és a leadott szavazatok közül 56 a Park hotel megvásárlása mellett, 23 pedig ellene esett.

A noviszádi újságírók kertü mulatsága

A jugoszláv újságíró szövetség noviszádi szekciója szombaton este rendezte nyári mulatságát a Kraljica Marija szálló kert-helyiségében. Az est iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert az újságírók komoly művészi programot állítottak össze. Cvejics Zsárko a beográdi opera kiváló tenoristája Mikulics Evka a beográdi Nemzeti Színház Noviszádon is kedvelt szonon énekesnője és Szénássy Károly a nagyhírű hegedűművész együttes fellepte nem mindennapi esemény Noviszádon. Cvejics Zsárko opera áriákat énekelt nagy tetszést aratva Mócs Milica simulékony zongorakiséréte mellett. Mikulics Evka kitűnő előadókészséggel énekelt szononjai meleg sikert arattak, végül Szénássy Károly lépett a dobogóra és két hangverseny számot játszott viharos tapstól kísérve. Szénássy Károlyt is Mócs Milica kísérte tökéletesen.

Az újságírók az estét segélyalapjuk javára rendezték, abban a meggyőződésben, hogy a noviszádi közönség méltányolni fogja fáradozásukat és lerója a tizenöt dinárt, a hírlapi kacsáért, amelyért megfelelő ellenértéket is ígértek az újságírók. Sajnos e tekintetben csalódnunk kellett, mert a közönségnek alig egy harmada váltotta ki a hírlapi kacsát, amelynek ellenében pedig éjjelkor bőlét és fagyaltot kaptak. Szóval kell tennünk azt is, hogy sokan, akik asztalt jegyeztek elő, nem jöttek el az estére és így több asztal üresen maradt, pedig legalább háromszázan voltak olyanok, akik nem foglaltak le előbb asztalt és mivel, este már nem kaphattak helyet, el kellett távozniok.

Az estélyen megjelent közel ezer főnyi közönség azonban jól érezte magát és ez mindenestre megelégedéssel töltötte el az újságírókat, akik mindent megtettek, hogy vendégeik jól érezzék magukat.

3- dinár 1 tubus

Soadont-fogkrém

a SOA-drogériában

Az egészség a legnagyobb kincs

A jugoszláviai magyarság átlagos életkora 32 év

Az összes jugoszláviai kivándoroltaknak tizedrésze magyar

A népesedési mozgalomnak a két élet-tényezőn (születés és halálozás) kívül van egy harmadik, szociális faktora is: a kivándorlás. Ez nemcsak csökkenti a lakosság létszámát, hanem kisebbíti a lakosság szaporodását is. A kivándorlás csökkentő hatással van a születésekre, mivel elsősorban teljes munkaerőben lévő, fiatal, szaporodásra képes férfiak és nők hagyják el ily módon az országot.

A hivatalos kimutatás szerint 1919-től 1930-ig Jugoszláviából összesen 142.000 lélek vándorolt külföldre. Ebből

jugoszláv	94.891
német	29.083
magyar	15.040

Kivándorlási járvány

A legtöbbben 1924-ben vándoroltak ki. Nemesak magyarok, akik közül ebben az évben 4239 lélek hagyta el az országot, hanem a többi nemzetiségűek is.

Az 1924-es esztendőben a kivándorlási válságos lázza fajult, holott a mai gazdasági viszonyokhoz képest akkor a gazdasági fellendülés idejét éltük.

Az ok inkább a kivándorlásra kedvező tömeghangulatban keresendő, mint a gazdasági helyzetben. Az emberek a háború nagy megpróbáltatásai után még mindig nem csillapodtak le teljesen: nyugtalanul keresték a gyors boldogulás útját. Amerikából kecsesítő hírek érkeztek a gyors meggazdagodás lehetőségéről, a kivándorlási irodák propagandája teljes erővel folyt és így nem is csoda, ha a nincstelenek tömegesen kelték utra az ismeretlen felé. Később a kivándorlási megnehezítették az amerikai törvények és így ma már teljesen jelentéktelen a néptestnek ezen az uton szenvedett vesztesége.

Amint láttuk, az összesen kivándorolt 142.000 lélek közül 15.040 magyar volt, vagyis

az összes kivándoroltaknak 10,5 százalékka,

habár a magyarság hivatalos kimutatás szerint az összlakosságnak csak 3,9 százalékát teszi.

A visszavándorlás természetesen igen csekély: 1924-től 1930-ig mindössze 1496 magyar vándorolt vissza az országba.

Az átlagos életkor az egészségügy tükré

Az átlagos életkor színvonalával mérhetjük a legbiztosabban valamely nép egészségügyének a fokát. Ezért a népegészségügy szempontjából mindig tudnunk kell, hogy átlagosan hány évig élnek az emberek. Németországban például 57,30 évet tesz ki az átlagos életkor, míg a jugoszláviai németek korátalaga csupán 38,63 év.

A jugoszláviai magyarság eddig ismeretett egészségügyi viszonyairól következtethetjük, hogy a magyarság életkor-átlaga kisebb az itt élő németeknél is. Ez a következtetés helyes. Wüsch Johann igazgató külön-külön kiszámította husz bácskai magyar többségű község lakosságának átlagos életkorát. Az egyes községek lakossága

átlagos életkorának megvizsgálásánál szembevetünk, hogy ez

az átlag ott a legalacsonyabb, ahol a csecsemőhalandóság a legnagyobb.

A magyar kisebbségnél 1932-ben az összes élveszületett csecsemő még csecsemőkorában meghalt és a meghaltaknak 44,69 százaléka nem érte el a 15. életévét, — ilyen körülmények között természetesnek vehetjük, hogy az átlagos életkor igen csekély.

Ez az átlagos életkor csupán 32,61 évet tesz ki,

alig egy nemzedék élettartamát. Csak hét községben magasabb az átlagos életkor, mint az egész kisebbség korátalaga. A legkisebb az átlagos életkor Csantavíren, ebben a csaknem kizárólag magyar lakosságú községben, ahol az emberek átlagban nem élnek hosszabb ideig mint 24,30 év. Utána Sztaribecej következik (26,99), majd Temerin (27,96) és Petrovoszeló (28,30). Nagyobb az átlagos életkor a gyermekszegény Kupuzsinán (42,07 év), Bezdánban (41,32) és Feketicsen (40,40).

A tiszta halálozási mérleg

Az átlagos életkornak más jelentősége is van egy nép élet-tani mérlegének megállapításánál. Természetes az, hogy ha egy nép a létszámát fenn akarja tartani, legalább is ugyanannyi gyermeket kell a világra hozni, mint amennyien egy időben (ugyanabban az évben) meghalnak. Ha a bácskai magyarságnál az 1000 lakásra számított halálozási átlag, a 17,64-es szám (az utolsó négyévi átlag) hű kifejezője lenne a halálozási viszonyoknak, akkor minden élveszületett gyermeknek átlag 1000:17,64=56,7 évet kellene elérnie. Fent pedig kimutattuk, hogy az átlagos életkor csak 32,61 év. Ennek az átlagos életkornak tehát nem felel meg a 17,64 halálozási szám, hanem egy tiszta halálozási szám, amelyet Wüsch igazgató a következőképpen számított ki:

$$1000:32,61=30,66$$

Tehát 1000 lakos közül nem 17,64 ember hal meg egy évben, hanem 30,66, vagyis a valóságban a halálozás 74 százalékkal nagyobb, mint a 17,64-es nyers halálozási szám. Ez a tisztított halálozási szám mutatja egyúttal azt is, hogy ha a létszámot fenn akarjuk tartani, hány léleknek kell születnie. Az ennek alapján kiszámított megtisztított életmérleg a következőképpen alakulna:

Születés-tartozás	30,66
Tényleges születés	25,09
Hiány	5,55

Ez a szintén Burgdörfer német tudós módszere alapján kiszámított születési hiány megfelel annak a 6 százalékos szaporodási deficitnek, amit egyik legutóbbi cikkünkben a megtisztított születési életmérleg alapján mutattunk ki.

Tehát a magyarság a valóságban nem szaporodik, hanem állandó hat százalékos esőkkenést mutat.

Ceterum censeo: Meg kell alakítani az egészségügyi szövetkezeteket, amelyeknek legfontosabb feladata az anya és csecsemő-védelem legyen.

Szomborban is a pénzhány az oka a munkanélküliségnek

Szombor város legutóbbi rendes közgyűlésén Cvejanov Györgye városelnök jelentéseben beszámolt az egyes ügyosztályok működéséről is az elmúlt félelvéről. Azok körében, akik szívükön viselik a város fejlesztését és modernizálását, feltűnést keltett, hogy a jelentés mily szűkszavuan emlékezik meg a tehnikai ügyosztály munkájáról. Ennek az az oka, hogy a mérnöki hivatalnak nem állnak megfelelő összegek rendelkezésére s így semmi nagyobb közmunkába bele nem kezdhettek az év első felében. A munkanélküliek segélyezésére szánt összeget használta fel a mérnöki hivatal kisebb munkák elvégzésére, hogy így juttassa keresethez azokat, akik a télen munkanélkül maradtak. Ezekkel a munkanélküliekkel végeztek el az új településeken az állóvízek lecsapolását, a Sikara erdő melletti Dobrovöljác telep csatornázását, valamint a közvetlen uccák rendbehozatalát. A Tündér uccában megkezdett földmunkákat is befejezték.

A kuluk munkára kötelezettekkel május 15-én kezdték meg az első és másodosztályú községi utak rendbehozatalát s ezt a munkát június 15-re be is fejezték. Rendbehozták az árkokon átvezető hidakat és a városi épületeke is.

Kérdést intéztünk Ivkov György városi főmérnökhöz is, a mérnöki hivatal tervei iránt. A főmérnök válaszából az tűnt ki, hogy

pénz hiányában semmi nagyobb közmunkára sincs kilátás.

A Szemző kórház építkezése a befejezéshez közeledik s szeptemberre készen lesz, tehát két hónappal a terminus előtt. Ezzel azután befejezik Szomborban az egyetlen nagyobb építkezést, amely az utóbbi években folyt. A villanytelep rekonstrukciós bizottsága már megalakult s működését megkezdte. Egy gőzgépet már Oszijszke szállítottak, egy kazán kiemelése pedig most folyik.

Eddig a főmérnök nyilatkozata. Ehhez még hozzátesszük, hogy most fejezték be a pár év előtt készült új kövezet javítását és pedig a vállalkozó terhére. És hogy itt lenne az ideje, hogy az illetékesek az Alekszandar király emlékmű tárgyában döntsenek. Eredetileg úgy volt, hogy az összegyűjtött összegben szobrot emelnek, majd felferült az az eszme, hogy építeni kellene valami középületet. Ez az utóbbi felfogás igen nagy tetszésre talált, így hát most már el kellene dönteni, mi legyen a megboldogult uralkodó emlékére emelendő középület, hogy az építést is meg lehessen kezdeni s ezzel a tengődő szombori építőiparnak is munkaalkalmat adni.

Feketekávékészítés közben összeeggette magát egy bezdáni pincér

Borzalmas szerencsétlenség történt szombaton délután Bezdánban. Az Oberreiter-féle vendéglőben egy vendég feketekávéval rendelt Pecsét Pál 23 éves pincértől és mivel a konyhában a tűzhelyen már kialudt a tűz, a pincér gyorsforralón akart feketekávéval melegíteni. Amikor a spirituszt öntötte a gyorsforralóba és azt meg akarta gyújtani, a láng a spirituszos üveget érte, amely ettől felrobbant. A spiritusz a pincér gyanjusvetterére ömlött, amely szintén meggyuladt. A szerencsétlen pincér úgy égett, mint egy eleven fátyla és amire nagynehezen sikerült eloltani a tüzet, már súlyos égési sebeket szenvedett. Súlyos állapotban szállították a szombori kórházba, ahol ápolás alá vették.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál

igyuok reggel éhgyomorra egy pohár

természetes **Ferenc - József** keserűvizet

Regist. od. Ministralva soc. pol. i. Nar. zdr. S. broj 15.475 od 25. V. 1935.

A szerelmes béreslegény székkel agyonverte munkaadója lányát

Borzalmas gyilkosság történt Mállygyoson — A gyilkos szerelmi ajánlatának visszautasítása után követte el tette

Borzalmas és eddig még teljesen fel nem derített háttérű gyilkosság történt vasárnap éjszaka Mállygyoson.

Egy béreslegény a legkegyetlenebb módon meggyilkolta munkaadója lányát,

aki iránt eszeveszett, de reménytelen szerelmet táplált.

A béreslegényt Keszler Lajosnak hívják és özvegy Csernik Ferencné mállygyosi földbirtokosasszony tanyáján dolgozott. Keszler már

régóta szerelmes volt az özvegy Etelka nevű rendkívül szép lányába

és szenvedélyét csak fokozta az, hogy állandóan a leány közelében tartózkodhatott. Meg is kísérelte hogy a leánynak udvaroljon, azonban

Etelka hallani sem akart a szegény legény közeledéséről.

Keszler ez rendkívül elkeserítette, de elkeseredését visszafojtotta és komoran várta, hogy mikor állhat bosszút.

Mállygyoson vasárnap tartották meg az Annanapi bucsút, amely alkalommal a Demeter-féle vendéglőben nagy táncmulatságot rendeztek. Özvegy Csernikné a bucsu alkalmával tanyájáról két leányával bement a községben levő házához. Este a leányát elkísérte a Demeter-féle vendéglőben tartott táncmulatságra, ahol a két szép leány jól mulatott. Etelkának az egyik gazdalegény, Tóth János udvarolt, aki este 9 óra után egyedül hazakísérte a leányt.

A legény és a leány körülbelül éjfélig tartózkodtak együtt a leány lakásán,

majd Tóth eltávozott. Alig, hogy az udvarló elment, bekopogtatott a szobába Keszler Lajos, aki azzal az ürüggyel, hogy egyes dolgot elő akar készíteni a tanyára való kiszállásra, bebocsátást kért a leánytól. Etelka gyanútlanul beengedte a legényt, aki

nyomban azután a szobában szerelmi aján-

latokkal kezdte ostromolni a leányt.

Csernik Etelka ezúttal is felháborodottan utasította vissza Keszler ajánlatát. Hogy ezután mi történt közöttük, arra még nem derült fény, csak annyi bizonyos, hogy

a visszautasított és elkeseredett legény haragjában bestiális tette vetemedett. Felkapta az egyik széket és azzal ütlegelni kezdte a leányt. Drámai percek következtek ezután. Etelka kétségbeesetten igyekezett menekülni és segítségért kiabált, de az állatiassá vált legény nem engedte, hanem borzalmas hidegvérrel addig verte a székekkel a leány fejét, amíg a szerencsétlen össze nem esett és el nem borított a vér.

Keszler olyan nagy erővel ütlegelte, hogy a szék egyik lába letört.

A béreslegény a véres tett után elmenekült, de előzőleg még bezárta az ajtót. A szomszédban lakó Csernik Péter gazdálkodó felébredt a segélykiáltások zajára és átsietett, hogy megnézzze, mi történik az özvegy házában, azonban akkorra már a legény elmenekült és az ajtót zárva találta. Értelmezte a rendőrséget, amely feltörte az ajtót és behatolt a szobába. Ott borzalmas látvány tárult eléjük:

a szoba padlóján hatalmas vértócsában a szó-szoros értelmében szétvert fejjel fektült Csernik Etelka.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy már halott.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást a gyilkos kézrekerítésére. Keszler Lajos a gyilkosság után az egyik vendéglőbe ment, de amikor meghallotta, hogy a rendőrök keresnek valakit, elsietett a vendéglőből és ismeretlen helyre távozott.

A borzalmas gyilkosság Mállygyoson hatalmas megdöbbenést keltett, mert a fiatal és szép Csernik Etelkát általában ismerték.

A szuboticei sztrájkoló mészárosok négy pontban foglalták össze kívánságukat

Az elmúlt napokban a Reggeli Ujság több cikkben is foglalkozott a szuboticei husvágó iparosok mozgalmával, amelyet az elviselhetetlen magas fogyasztási illeték leszállítása érdekében indítottak. A hentesek és mészárosok már több ízben azon a ponton voltak, hogy beszüntetik a vágásokat, míg kérényüket el nem intézi a város vezetősége és

vasárnap reggelre be is következett a mészárossztrájk.

Szubotícán 112 hentes és husvágó szüntette be a vágást és a vasárnapi napon kizárólag a Korhec-féle üzletben árusítottak frissen vágott húst. A Korhec-féle üzlet előtt természetesen olyan tolongás volt, hogy sorba álltak az emberek, a többi mészárosok azonban kintartottak elhatározásuk mellett, mert csak így módon remélhették, hogy az illetékes hatóságok teljesíteni fogják régi kéréseiket.

A vágások szünetelése miatt természetesen háromszorosára szöktek fel a vasárnapi piacon a baromfiárak és a szárnyasok árának emelkedése a hétfői piaci napon is tovább tartott, ezzel szemben viszont a

szarvasmarha, sertés és borjú árai lényegesen lemorzsolódtak, mert a piacra felhajtott állatokat csakis a Korhec cég vásárolta.

A szuboticei mészárosok és hentesek hétfőn délelőtt féltizenegy órakor népes értekezletet tartottak, amelyen az ipartestület vezetői is részt vettek. Az ülésen Precsics Kolomán ipartestületi elnök és Vukov Mihály a husvágó iparosok elnöke tartott nagyobb beszédet, majd több felszólalás után a következő négy pontban foglalták össze a szuboticei husvágó iparosok kívánságait.

Kérik a fogyasztási illetékek 50 százalékos csökkentését. Kérik a fogyasztási kerületek kiszélesítését. Kívánják, hogy ötven százalékkal csökkentsék a vágási illetéket, mert úgy azt, mint a trosarinát nem a mai nyolc dináros, hanem a régi 22 dináros árak mellett állapították meg. Kérik, hogy a város szüntesse meg a Korhec gyár trosarina kedvezményét, mert a szuboticei Korhec üzletben is kistsinyben árusítják a húst.

—o—

KINAI BANDITÁK ELRABOLTAK EGY NÉMET UJSÁGIRÓT ÉS LLOYD GEORGE VOLT TITKÁRÁT

Pekingből jelentik: Kínai rablók elhurcolták dr. Müller Herbertet, a német távirati iroda egyik kínai tudósítóját, valamint Gareth Jones angol író. Müller és Jones gépkocsin Dolonor felé utaztak. A rablók a sofört is magukkal vitték, majd szabadon engedték, hogy közölje a hatóságokkal a váltságdíj összegét. A rablók 100.000 dollár váltságdíjat követelnek. Az esetről nyomban értesít-

tették a nankingi német követséget. A soför kedden érkezik Kalganba. A Reuter-iroda pekingi jelentése szerint Gareth Jones régebben Lloyd George titkára volt. Jones néhány héttel ezelőtt érkezett Kínába és nemrég beutazta Belső-Mongoliát. Nagybritánia és Németország követői máris lépéseket tettek a nankingi kormánytól és a csahari hatóságoktól.

— Fürdőruhák, fürdőkabátok, fürdőcipők nagy választékban: Fischer J. és Fia cégnél, Noviszádon.

252

Három gyermekét a csatornába dobta és utánuk ugrott egy csonoplyai asszony

Vízinka Sztévámé született Beretics Sztána, csonoplyai vagyonos gazda felesége rossz viszonyban élt férjével. Állandóan veszekedtek és ez annyira elkeserítette az asszonyt, hogy elhatározta, gyermekeivel együtt elhagyja férjét. Vízinszka Sztéván azonban azzal fenyegette meg feleségét, hogy megöli, ha elhagyja. Vasárnap ismét veszekedtek és ezért az asszony vasárnap délután három gyermekével együtt elhagyta férjét és elindult gyalog Plávnában lakó nagybátyjához. Amikor Vízinkáné és gyermekei a sziváci 46 számú a csatornahídra érkezett, észrevette, hogy a csatorna felé egy kocsi közeledik az uton. Megijed, hogy ittas férje üldözi és esetleg beváltja fenyegetését és tényleg megöli. Ettől annyira megrémült, hogy kétségbeesett gondolat fogamzott meg agyában: gyermekeivel együtt a csatornába ugrani.

A híd közepén először magához ölelte és megcsókolta 11 éves Mária nevű leányát, és utána a vízbe dobta. Amikor a 7 éves Andrija nevű fiacskája látta, hogy anyja őt is be akarja dobni, el kezdett szaladni és könyörögve kérte édesanyját, ne dobja a vízbe, az asszony azonban utólréte fiát, meglögte, megcsókolta és minden kétségbeesett védekezése ellen bedobta a csatornába.

Utóljára maradt 10 hónapos Ferenc nevű fiacskája, azt is megcsókolta és bedobta a csatornába. Ezután az asszony a híd másik oldalára ment és szintén bevettette magát a vízbe.

Az asszony kétségbeesett tetteit észrevette a csatorna mellett jövő

Jack Konrád sziváci elpész és Magó János, akik azonnal beugrottak a csatornába és hozzáfogtak a mentéshez. A 11 éves Máriát, 7 éves Andriját és az anyát sikerült is élve kimenteniük, de a tíz hónapos esőp séget már nem találták meg és ez a vízbe fulladt.

A kis Ferenc holttestét este tíz órakor fogták ki a vízből.

Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, amely az asszonyt letartóztatta. A csásarnő holttestét beszállították a sziváci hullakamrába, ahol felboncolták. A két nagyobb gyermeket apjuk haza vitte Csonoplyára.

Vízinszkaék vagyonos csonoplyai gazdák, a férjnek 30, az asszonynak pedig 12 láné földje van. Az asszony kétségbeesett tette nagy megdöbbenést és sajnálkozást váltott ki nemcsak Csonoplyán, hanem a szomszédos községekben is, ahol nagyon sokan ismerik.

Nyolc évi börtönre ítélték Moszkvában egy volt budapesti ujságirót

Budapestről jelentik: A „Magyarország” értesítése szerint

a legfelsőbb szovjet katonai bíróság ellenforradalmi tevékenység végett nyolc évi súlyos börtönre ítélt Magyar Lajos volt budapesti ujságirót.

Magyar a háboru utáni forradalmi eseményekben nagy szerepet játszott és 1921-ben mint cserefogoly került ki Oroszországba. A lap szerint az elítélés tulajdon képeni oka az, hogy Magyar Kun Bélával bizonyos nőügyek miatt éles ellentétbe került.

— Kifosztottak egy bácskapalánki trafikot. A bácskapalánki csendőrség letartóztatta Pető István palánki munkanélkülit, aki beismerte, hogy a napokban éjszaka betört Adamov Frányó trafikjába és azt teljesen kifosztotta. Pető álkulcsal hatolt be a trafikba és az összes ott lévő dohány-neműt, valamint a pénzt magával vitte. A lopott tárgyakat 6 cigaretta kivételével megtalálták a munkánál, akit beszállítottak a noviszádi törvényszék fogházába.

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kralja Petra 30. I. emelet

Telefon 21-37, éjeli 20-58.

Postacsekkszámla: Zagreb, 46.692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
3 hónapra 50.— dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Csökken a hőmérséklet

Európa: Már csak Nyugateurópa felett magas a légnyomás. A Balti Tengor feletti ciklon heves viharokat okozott Észak- és Középeurópában.

Jugoszlávia: Az egész országban derült volt az idő, északon némi felhősödés. A hőmérséklet emelkedett.

Jóslat július 30-ra: Derült idő, északon a felhőzet növekedése. Helyi viharok lehetségesek. A hőmérséklet kissé csökken.

*

— A noviszádi városi képviselőtestület közgyűlése. A Reggeli Ujság vasárnapi számában megírtuk, hogy a képviselőtestület gazdasági és pénzügyi bizottsága pénteken ülést tartott, amelyen letárgyalta a közgyűlés napirendjét. A képviselőtestület tegnap tartotta meg a közgyűlést, amelyen mindazt elfogadták, amit a pénteki bizottsági ülésen letárgyaltak.

— Elhalasztják a görög népszavazást. Athénből jelentik: Politikai körökben az államforma kérdésének mielőbbi tisztázását várják. Azt hiszik, hogy a népszavazást elhalasztják. Szó van a nemzetgyűlés összehívásáról is, ahol Calderisz miniszterelnök felvetné a bizalmi kérdést. Számítani lehet esetleg a kormány átalakítására is. Egyes körök azt a hírt terjesztik, hogy Kondilisz helyettes miniszterelnök György király azonnali visszatérését követeli.

— A postakocsik fosztogatóját átadták a noviszádi törvényszéknek. A pasicevói esendőség tenger belesírta a noviszádi törvényszék fogházába Lipovszki Antunt a csehszlovákiai Jerchovice-ből való csavargót. Lipovszki július 14-én Sztare Sové—Kula—Kulpin között a postakocsiról levett három postaszákot, amelyben pénz és értéklevelek voltak és a zsákmánnyal megszökött. Július 23-án Novi Karloveci és Szlankamen között is a postakocsit lopta meg és utána Beogradba szökött. A loptott pénzt egy bankban csehkoronára akarta beváltani, de nem volt szerencséje, mert felismerték és lefoglalták. Először Pasicevóra kísérték kihallgatás végett és így hozta a pasicevói esendőség be a noviszádi fogházba.

— Két bocsbári kanászyerek borzalmas szerencsétlensége. Megrendítő szerencsétlenség történt szombaton délután a bocsbári határban. Sztanatyev Dusán 13 éves és Rakaszov Milán 12 éves kanászyerek, akik a Bacsu-féle tanyán dolgoztak, szombaton kimentek a mezőre, hogy a kaparékgabonát összeszedjék. Amikor a kocsit megrakták, felültek és a két gyerek a lovak közé esett. A lovak megriadtak és vágtatni kezdtek, miközben Sztanatyev Dusánt összerugdalták. Rakaszov Milán olyan szerencsétlenül esett le a kocsiról, hogy lába beleakadt a gyepelőbe és a megvadult lovak öt dülön keresztül magukkal vonszolták a szerencsétlen gyermeket. Mindkét gyermeket az első segélynyújtások után beszállították a kikindai báni kórházba, ahol ápolás alá vették. Mindkettőjük állapota súlyos. Rakaszov életbenmaradásához kevés a remény.

OMIS - SPLIT MELLETT

Hotel „Bellevue“

egyetlen szálloda közvelel a tenger mellett, nagy terrasszal. — Szobák folyóvízzel!

Penzió 60—80 din., a dépdanszban 50 din.

— A Kapakán elmen, Rotter Lajos híres budapesti vitorlázó repülő szombaton délután Petrovgrádra érkezett és vasárnap reggel ünnepélyes bucsuztató után gépével elhagyta Petrovgrádot.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes **Ferenc-József** keserűvizet. Registród Miniszterstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25. V. 1935. 1599

SZTÁRAKANIZSAI HIREK

Vorgics Szlavko városelnök, a már több ízben elhalasztott városi közgyűlést július 31-re hívta össze. A tárgysorozat 57 pontból áll. — A báni hivatal másodfokon jóvá hagyta a szentái első vadásztársaság vadászterületének megsemmisítését. A vadász területet most, új feltételek mellett újlag kiadják. — A város gazdasági hivatala az 1936. gazdasági évre július 31-én és augusztus 3-án a helyszínen reggel hét órai kezdettel árverésen kiadja a régi járási földeket és az ugynevezett „esontostelket“. — Az illetékes hatóságok ezután is figyelmeztetik a közönséget, hogy mielőtt a vasuti átjárónál át akarnak menni a szerencsétlenségek elkerülése végett, nézzenek jobbra és balra, hogy nem közeledik-e vonat. — Mindazok, akiknek tenyészállataik vannak (csődör, bika stb. apaállatok) augusztus 15-ig bezárólag a gazdasági ügyosztályon engedélyeztetés végett jelentésként be. — A városi tanács az ipartörvény alapján figyelmezteti a város lakosságát, hogy úgy adás, mint vétel alkalmával az eladott, illetőleg megvett áruk, valamint mindenféle élő állatok súly lemerése csupán a városi mérlegen eszközölhető, mivel a magántulajdonosok mérlegén való le mérés szigorúan tilos. — Moser Mária, aki férjével néhány hónappal ezelőtt ünneplte aranylakodalmát, pénteken 74 éves korában elhunyt. — A sztárankanizsai önkéntes Tűzoltótestület augusztus 18-án a városi népkertben nagyszabású tűzoltónapot rendez.

VRBASZI HIREK

A novivrbázi képviselőtestület e hét elején közgyűlést tart és több fontos pontot tárgyal le. — A jubileumi ünnepségek alatt a német tanítóképzede helyiségében a vrbázi nők nagy kézimunka kiállítását rendeznek. — A községi előjáróság megtiltotta, hogy a házakra, kerítésekre vagy kirkatokra falragaszokat tegyenek. — Szombaton este a katolikus nőegylet a Postakávéházban kitűnően sikerült Annabálat rendezett. — A községi jubileum meghívóit hétfőn küldték szét. A bizottság meghívta az ünnepségekre öfelsége II. Petar királyt, a királyi kormányt, a báni hivatalt, a szolgabírószágot, valamint több más hatósági személyt. Meghívott kaptak továbbá Budanovics Lajos katolikus, Ágoston Sándor református és dr. Popp Fülöp evangélikus püspök, a református és evangélikus egyházak esperességei, a beogradji német követség, a kulai járás összes községei és a sajtó. — A vrbázi és környéki kiskereskedők beszerzési szövetkezete most tartotta meg rendezési közgyűlést, amelyen a következő új vezetőséget választották meg: elnök Morlang Fülöp, üzletvezető Trumpf Péter, igazgatósági tagok Schindler János, Theisz Pál és Mengel Péter, felügyelőbizottsági tagok Molter János, Schneider Jakob és Brauchler Vilmos.

— A sztanicsi lókereskedő virtusa Szomborban. Véres verekedés színhelye volt szombat este a szombori Bikár féle vendéglő. Jovánovics Aca sztanicsi lókereskedő, ismert verekedő egy üzleti ügyből kifolyólag összeveszett Kekszozics Fránya szombori munkással és a munkást agyaföbe verte. Kekszozicsot súlyos állapotban szállították be a szombori kórházba. Jovánovics Aca ellen megindult az eljárás.

Főhuzás augusztus 8-31-ig

Sorsjegyek a főhuzás egész ideje alatt kaphatók a főelárusítónál:

LUSTIG LAJOS váltóüzletében

Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 13

— Verekedésbe fulladt a Kulturbund ifjusági szakosztályának rendkívüli közgyűlése. A Kulturbund ifjusági szakosztályának vezetősége Noviszádon vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amely botrányos verekedésbe fulladt. A Kulturbundban már hosszú idő óta két irányzat észlelhető, az egyik irányzat dr. Kraft képviselővel és Kekszo kulturbundi elnökkel, valamint Grassl szenátorral az élén az eddigi uton kíván haladni, míg a másik irányzat, dr. Awender Jakob pansevói orvos vezetésével más módon igyekszik keresni a német kisebbség boldogulását. A Kulturbund fiatal tagjainak nagy része dr. Awender oldalán van. A vasárnapi közgyűlésre az ország németlakta területéről többszáz ifjusági kulturbundista érkezett Noviszádra vonatokon és hajón, azonban Kekszo a Kulturbund elnöke nem akarta megengedni, hogy a közgyűlésen minden tag szavazzon, hanem csupán az egyesületi kiküldötteknek kívánt szavazati jogot adni. Emiatt éles szóváltás keletkezett Kekszo és az ifjuság vezetői között, majd teltelegességre is sor került, úgyhogy a jelenlévő Vuji rendőrkapitány kénytelen volt a közgyűlést feloszlatni. A fejlemények iránt a jugoszlávai némettség körében hatalmas érdeklődés nyilvánul meg.

— Fél millárd dollár kárt okozott a kínai árvíz. Sanghaiból jelentik: A kínai segítőbizottság elnöke körutat tett az árvíz sújtotta vidékeken. Jelentése szerint az árvíz 500 millió dollár kárt okozott és 20.000 négyzetkilométernyi területen pusztított. A menekültek száma több, mint 10 millió.

217. Keresztrejtvény

Közli: Inotai Zoltán.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61	62	63	64

Víz-z'n es sorok: 1. Színművész, aki nem tartozik a színtársulathoz. 9. Emberi testrészt. 10. Gyullacás. 11. Menyasszony. 12. Számjelsz név. 14. Mérnök teszt. 16. Harci eszköz. 18. Labda idegen szóval. 20. Más szóval: eleső. 22. Helyhatározói rag. 23. Férfi név. 25. Bő. 26. Vissza: keletve női név. 27. Bizató szócska. 28. Akinek pénze van. 29. Német prepozíció. 31. Vissza: Számrév. 32. Női név. 34. Ilyen szerv is van. 36. Körnek a közepén megy át. 37. Ilyen leves is van. 38. Személyes névmás. 40. Az abc 2 egymástáni betűje. 41. AK. 43. Megy, angolul. 44. Állat lakik benne. 45. Ady szerelme (első betűje hiányzik). 47. Nem csak szerelmi, hanem ilyen csók is van. 50. Keltői szív. 51. Kisebb a hegynél. 53. Nő, idegen szóval. 54. Vissza: Gabona szállításra használják. 55. Régi görög törzs. 57. Helyhatározói rag. 58. Fizetik. 59. Kereszttel emelt hang. 61. Sűrű, gazdag színómája. 62. Beethoven muzsikája is ez.

Függőleges sorok: 1. Panoráma, csepürágás, kardnyelés, jóslás, cszióbiléta, papagájos, majomtáncoltató stb. 2. Madár. 3. Kor. 4. Egy betűvel a közepén ilyen pont is van. 5. Igeközt. 6. Régi vár. 7. Szakácsné készíti. 8. A multban kuruzslók gyakran végezték. 11. Vissza: női név. 12. Vall. 13. Írás közben hibáz. 15. Vissza: A türelmes teszt. 17. Közismert angol sport szó. 18. Bács, népiesen. 19. Igeközt. 21. A vak csak álmlában teszt. 23. Idegen pénz. 24. Ilyen torna is van. 27. Dal. 31. Pipatermék. 32. Vissza: Hamis. 33. AO. 34. Iró. 35. Vissza: A pokolban is az. 39. Nemzetközi nyelv. 41. Kiván, más szóval. 42. Esküvőknél mindig van. 44. Vissza: Beszödelem. 46. Vonat. 47. Kozó névmás. 48. Vagy, olaszul. 49. Tiltó szó. 50. Eső után van. 52. Fialat medve. 54. Arra is mondják, aki tönkrement. 56. Szerbiai város. 58. Bánatos. 60. Kettős mássalhangzó. 61. Mélyes névmás.

S P O R T

Meglepetések napja az országos bajnokságokban

Győzött a BSK, szarajevói Szlávija, Konkordia és Primorje

Vasárnap a meglepetések napja volt az országos bajnoki versenyeken. Különösen a szarajevói Szlávijának a beogradi Baszk feletti győzelme jelentett kellemetlen meglepetést a beogradi csapatnak, amely így az utolsó előtti helyre esett vissza. Rossz napja volt a Jugoszláviának is, amely Ljubljánában 3:2 arányú vereséget szenvedett az ottani Primorjetől. A zagrebi Konkordia a szpliti Hajdukot 1:0 (0:0) arányban győzte le, a két zagrebi csapat a Gragyanszki és Hask 2:2 eldöntetlenül játszottak, míg a BSK az oszijekai Szláviját könnyen verte 1:0

féldíj után 5:0 arányban.

A vasárnapi mérkőzések után az országos tabella állása a következő:

Hask	16	8	4	4	31:27	20
B. s. klub	15	9	1	5	43:22	19
Jugoszlávija	14	8	3	3	33:20	18
Konkordija	15	6	6	3	29:19	18
Hajduk	16	6	4	6	45:27	16
Gragyanszki	13	7	2	4	23:19	16
Szlávija (S.)	16	6	1	9	23:32	13
Primorje	16	4	4	8	18:39	12
Baszk	15	4	3	8	33:42	11
Szlávija (O.)	16	3	3	10	19:50	9

A NAK husz perc alatt két gólt lőtt a Rádnicski hálójába

A NAK-Rádnicski bajnoki mérkőzést a NAK nyerte 4:0 arányban

A NAK és a noviszádi Radnicski vasárnap délután a NAK pályán husz percet játszottak bajnoki mérkőzést, mert utolsó bajnoki találkozásukkor a bíró sötétség miatt husz perccel előbb fújta le a mérkőzést. A husz perc alatt a NAK Thurzó és Verbanec révén két gólt ért el és mivel az előző játék alkalmával is 2:0 arányú vezetést értek el, a bajnoki mérkőzést végeredményben 4:0 arányban megnyerték. A husz perc lejátszása után barátságos mérkőzést játszott a két csapat, amelyen a NAK Vrba, Fábán, Lerch H, Rózsa és Buzgó révén öt

gólt ért el, míg a hatodik öngól volt. Így a barátságos mérkőzést 6:0 arányban nyerte meg a NAK.

Graficsár-PSK 6:1 (1:1)

Az első osztályba való bejutásért játszott vasárnap délelőtt selejtező mérkőzést a noviszádi Graficsár a palánkai PSK ellen. Mult vasárnap Palánkán a PSK győzött 2:0 arányban és így jobb gólaránya folytán a Graficsár játszik legközelebb selejtezőt a noviszádi Postásokkal, mivel ezúttal a Termerini SK-t verték ki a további játékból.

A szuboticali Zsak biztosan verte a Bácskát a reváns-derbin

Zsak-Bácska 4:2 (2:1)

Alsövetségi döntő. Bíró: László (Szombor)

A városligeti pályán lejátszott derbi-mérkőzés iránt már csak azért is hatalmas érdeklődés nyilvánult meg, mert a sorsolás szeszélye folytán a két csapat az elmúlt vasárnap is egymással szemben állott ki a gyepen, amikor is a küzdelem 3:3 arányban eldöntetlenül végződött. A Zsak ezúttal tudása legjavát adta és a lendületesen és lelkesen küzdő Bácska sem tudta megakadályozni biztos győzelmét.

Már az első féldíjban nyilvánvaló volt, hogy a vasutasok megszerzik a két pontot, miután bevezető góljuk után is támadásban maradtak. A pirosfehérek csak nehezen melegekdtk bele és a támadásaikat könnyen verte vissza a Zsak védelme. Zsak-féldíj után a féldíj közepén szohoz jutott a Bácska is és Crnjakovics kavardásból egyenlített. A gólról fokozott támadásokkal választottak a vasutascsatárok és Rajicskovics éles lapos lövésére Neoresics kapus későn vetődött.

A második féldíjban László bíró hibájából eldurvult a játék és különösen a Bácska védelem ment mederbe. A Zsak ennek ellenére tovább is lendületben maradt és pompás kombinációk után háromra, Kecskés szabadrugásával pedig négyre emelte a gólok számát. A Bácska még ezután sem adta meg magát sorsának és a kis Kopunovicot állandóan foglalkoztatták, gyér sikerrel. Vé-

gül is egy erőyes Bácska-támadást hendszel akaszt meg az egyik Zsak-hátvéd, a megítélés tizenegyest Crnjakovics góllá értékesíti. A játékvége felé fault faultot követ és a közönség már-már berohant a pályára és csak a rendőrség erélyének köszönhető, hogy nem tört ki botrány.

A győztes csapat minden embere kitűnően játszott, de a legjobb mégis Kecskés volt, mellette Kikjes és Rajicskovics játszottak nagyszerűen. A védelem erősségei Pápics és Janesics voltak. A Bácska nagy erélyvel, de gólképtelenül küzdött. Talán csak Marcikics és Hampelics, valamint Bojics játékosokat lehet kiemelni, míg Neoresics kapus rendkívül bizonytalanul védett.

László bíró kényelmesen és puhán vezette a nehéz meccset.

Gólzápor a kikindai Szloga pályán

Szloga-Obilics (Novi Knyezsevác) 10:1 (5:0)

Barátságos, bíró: Popovics (Petrovgrad)

A Szloga csapatának elsőrangú gólképessége ezúttal is beigazolódott és a mezőnyben is szinte legyűrte ellenfelét. A győztes csapat legjobb része ezúttal is a közvet-

len védelem volt és Sztrajnic és Csorba egyaránt brillírozott. A fedezetsorban Jakab kiváló játékával emelkedett ki, de Szandics is kielégített. A csatársorban szépen és eredményesen szerepelt a belső trió. A vendégeknél a kapus igen tehetséges játékos, aki sok veszélyes lövést védett. A gólok védhetetlenség voltak.

Nagy irammal indul a játék és már az első percekben kitérnek a Szloga nagy technikai fölénye és gólképessége, amit megőrizz a mérkőzés végéig. A Szloga helyenként iskolajátékot mutatott és sok tetszetős akció indult az Obilics kapuja ellen. Az Obilics csatársora csak lefutásokkal kísérletezik, de csak egy esetben voltak eredményesek.

Szloga b.—Hajduk (Beodra) 17:3 (6:1). Bíró: Orosz. A Szloga tartalékcsoportja nagy fölényrel győzött, remek összjátékkal és kitűnő lövőképességgel.

Dulcis-Aviaticsár 4:1 (0:0)

Barátságos mérkőzés, bíró: Lozanov

A Dulcis végre átesoportosította csatársorát és a lehetetlen Horváth helyébe Scher került centerbe és ennek mindjárt meg is volt az eredménye, mert a hónapok óta veretlen Aviatiscsár súlyos vereséget szenvedett a Dulcistól. A repülők Radovanovics és Kliszáres nélkül álltak ki és ez látszott játékokon, melyből hiányzott az átütő erő. A Dulcisban minden ember megfelelt, csak a balszélre kiállított Horváth nem volt jó. Az első féldíjban nyílt volt a játék, de szünet után kidomborodott a Dulcis fölénye. A 20. percben már 3:0 volt az eredmény. A repülők becsületgólja után ismét a Dulcis került fölénybe és még két gólt rugott. Az ötödik gólnál a labda a vasrudról, melyre a háló volt kifeszítve pattant vissza és a bíró abban a hiszemben, hogy a labda a féllától pattant el, nem adta meg a szabályos és kivételesen gyönyörű gólt.

Lozanov bíró különben is gyenge volt. Különösen az offsideidék megítélésénél tévedett sokat.

Magyarország-Ausztria 27:17

Annenheim városkában, az Ossiaca-tó vizében, szombat-vasárnap tartották meg a magyar-osztrák válogatott uszómérkőzést, amely fölényes magyar győzelmet hozott, amennyiben a műugráson, toronyugráson és kétszáz méteres mellúszáson kívül az összes számokat megnyerték. Az osztrák uszósport még alacsony nívón áll, a száz méteren Csiknek olyan gyenge ellenfele volt, hogy kényelmesen egy perc alatt uszta meg a távot. A versenyszámok közé felvették a vízipólót is annak ellenére, hogy a magyar első csapat Brüsszelben van. De a második garnitúra is elég volt ahhoz, hogy 3:2 arányban legyőzze az osztrák válogatottat. Vasárnap ugyanez a két csapat Bécs-Budapest címen játszott vízipólómérkőzést, amely 4:4 arányban eldöntetlenül végződött.

A szuboticali alsövetségnek nincs több szentái tagja. Jakovljevic Zsarko, a szentái Jugoszlóven ügyvezető elnöke, alsövetségi igazgatótanácsi tag lemondott az alsövetségben viselt tisztségéről. Lemondását azzal indokolja, hogy az alsövetség új bajnoki beosztása kellekékppen nem szolgálja a tiszai csoport érdekeit és nem egyeztetheti össze az alsövetség döntését a sajátjával, ezért inkább inkább lemond az alsövetségi igazgatótanácsi tisztségéről. Jakovljevic Zsarko lemondásával az alsövetségnek egy szentái sportember tagja sincs.

A Ferencváros és a Spár a jutottak a Középeurópai Kupa döntőjébe

Ausztria—Ferencváros 3:2
Spárta—Juventus 5:1

Vasárnap zajlottak le a szezon legnagyobb és legfontosabb klubközi futballmérkőzései. Az óriási érdeklődést, amellyel a kontinens sporttársadalmi kísérté ezt a két mérkőzést, híven jellemzi a meccsek látogatottsága: Baselben, semleges területen 20 ezer nézője volt a Spárta—Juventus mérkőzésnek, Bécsben pedig kerek 60 ezer néző gyűlt össze a Prater-Stadionban, amire a futball történetében nincs példa a kontinensen.

A baseli mérkőzést az angol Groon vezette, svájci határbírákkal. Ebben a semleges légkörben beigazolódott, hogy az olasz futball kissé visszaesett s az olaszok már csak otthon veszélyesek. A Juventus elkövette azt a hibát, hogy a szokott W-formációját játszotta ezuttal is, miáltal a prágai csapat kapuja alig került komoly veszélybe s a játék szinte állandóan az olaszok térélen folyt. A Spárta csatársorának (Facinek, Zajcsék, Braine, Nejedly és Kalocsay) igen jó napja volt és így a sűrű támadások eredménye nem is maradhatott el. A Spárta góljait Facinek, Braine és Nejedly lőtték, míg a Juventus egyetlen gólját Ferrari szerezte. A Spártával Középeurópa egyik legkiválóbb együttese kerül a kupadöntőbe, amelyet szeptember 1-én és 8-án játszanak le.

Az Ausztria-Ferencváros revánsmérkőzése nem volt olyan szép, mint a budapesti első találkozó. A hatvanezer főnyi közönség, akik között mintegy ötezer magyar és ötszáz bratiszlávai drukkolója volt a Ferencvárosnak, olyan óriási hangzavart keltett, hogy ebben a túllütött légkörben a bíró és a játékosok egyaránt elvesztették a fejüket. Az első félidő még simán folyt le s akkor mindkét részről gyönyörű, magasnívójú játékok folyt, amelyben a Ferencváros volt hátrózott fölényben. A második félidőben azonban, amikor az osztrákok szerencsés góllal vezetéshez jutottak, vérszemet kapott a közönség s annak buzdításától az Ausztria

mindenáron csak győzni akart. A szép játék helyett kemény küzdelem, helyenként durva harc kezdődött s a bíró természetesen a helyi csapat pártjára állt. Egy rápattant labdáért tizenegyest ítelt, viszont egy súlyos gáncsért csak szabadrugást adott a Ferencváros javára a tizenhatos vonalról, jól lehet a gáncs a tizenhatoson belül történt. Amikor Viertel durván lerugta Polgárt, Viertelt természetesen ki kellett állítania, de a közönség idegeinek csillapítására kiállította Polgárt is, teljesen igazságtalanul. Nauscht, aki számtalanszor erőszakoskodott sűrűn figyelmeztette, de egyszer sem állította ki s amikor lesállítás miatt akasztott meg egytámadást, az mindig a magyar csapatot sújtotta. A Ferencváros ekkor mutatta meg igazi nagyságát: ötvenötezer idegen előtt, a bírói nyomás ellenére kilenc emberrel sem veszítette el a hidegvérét s ha győzni ilyen viszonyok között nem is tudott, megfordította a mérkőzés sorsát és egy újabb góllal keresztülhuzta az Ausztria számadását. Az első gólt Sindelar rugja kórnerből a 8. percben, Foldi a 43. percben fejesgóllal egyenlít. A második félidőben még jóformán el sem helyezkedtek a magyar játékosok és Sindelar Adamek szabadrugásából megszerzi a vezetést. A 13. percben Pfitzner bíró hosszas vita után érthetetlenül tizenegyest ítél az Ausztria javára, amit Adamek védtelenül saroklövessel értékesít. A Ferencváros helyzete most reménytelennek látszik: Polgárt kiállítja a bíró, Mórét lerugva fekszik a pályán kívül, Tancos sántít s az Ausztria szüntelenül rohamoz. De amikor Mórét visszajön, megváltozik a játék képe, a Ferencváros megy támadásba s negyedórán az Ausztria tizenhatosán tanyázik. A 23. percben gyönyörű összjáték után Sárosi szökteti Toldit, aki megszerzi a második gólt. A hátralevő husz perc nagyrészt ideges csapkodásban telik el s az eredmény, amellyel a zöldfehérek bejutottak a kupadöntőbe, nem változik.

Középeurópa Kupa 1935

I. ford.	II. ford. (Elődöntő)	III. ford. (Középdöntő) VII. 21, VII. 28	Döntő IX. 1. 8
Zsidenice—Rapid 3:2, 2:2 = 5:4	Ferencváros 2:4, 6:1	Ferencváros 4:2, 2:3	
Ferencváros—Roma 1:3, 8:0 = 9:3			
Slavia—Szeged 4:1, 0:1 = 4:2	Slavia 1:0, Austria 2:1 5:2		
Austria—Ambrosiana 5:2, 3:1 = 8:3			
Sparta—Vienna 1:1, 5:3 = 6:4	Sparta 7:1, 1:3	Spárta 2:0, 1:3, 5:1	
Fiorentina—Ujpest 2:0, 4:3 = 6:3			
Hungária—Admira 2:3, 7:1 = 9:4	Juventus 3:1, 1:1		
Juventus—Viktoria 3:3, 5:1 = 8:4			

Brüsszelben már csak a magyar csapat veretlen

A belga fővárosban szombat-vasárnap játszották le a Klebelsberg-kupamérkőzések második és harmadik fordulóját, amelyek általában a várakozásnak megfelelő eredményeket hoztak.

Jugoszlávia szombaton a svédekkel kapta ellenfelül, akik első nap meglepetésszerűen megverték a németeket. A jugoszláv csapatnak tehát nem sok esélye volt s meg kellett elégednie 3:1 arányú vereséggel. A következő mérkőzésen a magyarok kerültek össze a franciákkal, az első nap hőseivel, akiknek díjsősége azonban csak tisztavirágéletű volt, mert a magyarok minden megérdemelt nélkül 9:3 arányú súlyos vereséget mértek rájuk. A harmadik meccs volt a nap legnagyobb attrakciója: a belgák játszottak a németekkel, akik előző napi vereségükre rácafolva igen jó és kemény küz-

delemben 5:3 arányban győzték le a belgákat, akiket hiába buzdított a hazai közönség.

Vasárnapra Jugoszlávia szerencsétlenségére még jobban feljavultak a németek s 3:1 félidő után 5:1 arányban győzték le a jugoszláv csapatot, amely egyáltalában nem váltja be az előzetes jó híreket. Ezt a mérkőzést a holland Devries vezette. Utána a két veretlen csapat, a magyarok és a svédek kerültek össze. A várt nagy küzdelem helyett a magyarok most is simán győztek, már az első félidőben négy gólt dobtak s a svédek csak a második félidőben jutottak szóhoz, amikor a magyarok már a hétfői, németek elleni mérkőzésre tartogatták erejüket. Játékvezető a belga Delahaye volt s a gólok Németh, Németh, Brandy, Bózsai, Sundström, Bózsai és Lindssen sor-

rendben estek.

A harmadik vasárnapi mérkőzésen a belga csapat, a saját pálya előnye folytán 1:0 félidő után 3:1-re győzték le a franciákat, akik velük legalább is egyenrangú játékot mutattak. A mérkőzést a magyar Simkó vezette.

Az első három nap eredményei után már csak a favorit magyar csapat veretlen s a Klebelsberg-kupa tabellája a következő képet mutatja:

	Játszott	Győzött	Veszített	Gólarány	Pontszám
1. Magyarország	3	3	0	23:10	6
2. Németország	3	2	1	13:9	4
3. Svédország	3	2	1	10:9	4
4. Belgium	3	1	2	11:15	2
5. Franciaország	3	1	2	9:12	2
6. Jugoszlávia	3	0	3	2:13	0

Tegnap este a következő mérkőzések kerültek lejátszásra:

Magyarország—Németország, bíró: Delahaye, belga.

Franciaország—Svédország, bíró: Simkó, magyar.

Belgium—Jugoszlávia, bíró: Devries, holland.

Ma pihenő nap van s holnap az utolsó forduló játéksszak le az alábbi párosításban:

Magyarország—Jugoszlávia

Belgium—Svédország

Németország—Franciaország

Alsövetségi nap Petrovgradon

A vasárnapra kisorsolt Schwaebische-Jedinstvo alsövetségi döntőmérkőzés helyett a Schwaebische lemondása miatt alsövetségi napot tartottak, amelyen serlegmérkőzéseket játszottak az alsövetség által kitűzött serlegért.

Vojvodina—Borac 2:2 (2:2) (1:0)

A Vojvodina a második félidő 35. percéig 2:0-ra vezetett, de azután elkönyvelmüsködte a mérkőzést úgy, hogy a Borac két potyagóllal egyenlített. A mérkőzést kétszer tizenöt perccel meghosszabbították de még akkor sem dönt el a mérkőzés. Azért sorsolással döntöttek a döntőbejutásért. A szerencse a Boracnak kedvezett és így a Borac játszik a serlegdöntőben.

Schwäbische Obilics 4:1 (2:0)

Mindkét csapat nagyrészt fiatalokat szerepeltetett, a Schwaebische fiataljai jobban váltak be és könnyű győzelmet arattak.

A serlegmérkőzések döntőjét augusztus 11-én bonyolítják le.

Döntetlenül mérkőzött a Szentai AK szombat éjjel Odzsacin

OSK—SZAK 2:2

Óriási közönség előtt tartották meg Odzsacin az OSC—SZAK közötti első esti mérkőzést. Mindkét csapat tudása legjavát nyújtotta. A mérkőzés olyan heves iramban folyt hogy inkább hasonlított bajnokihoz, mint barátságos mérkőzéshez. Az eredmény a mutatott játék alapján reális. Szentáról számos drukker kísérette kedvenc csapatát Odzsacira. A mérkőzés befejezése után nagy szabású táncmulatságot rendezett az OSC a sportpavillonban, ahol vig hangulatban a szentai vendégek a hajnali órákig mulattak együtt odzsaci vendéglátóikkal.

—o—

Magyarország—Csehszlovákia 27:16

A Bratislavában megtartott magyar-csehszlovák női válogatott uszómérkőzést a magyar csapat nyerte meg. A mérkőzést szombat vasárnap bonyolították le.

—o—

A jellemző drámája

Agyonlőtte szerelmese zsarolóját, aztán maga ellen fordította a fegyvert

Madrid, július. — A spanyol társaságot lázas izgalomban tartja egy véres esemény, amelynek romantikus háttérét csak nagysókára tudta megállapítani a rendőrség. Barcelona egyik kis szállójában egy héttel ezelőtt súlyos sebesüléssel vérben fekvő, eszméletlen állapotban találták meg José Serpát, a kiváló jellemző drámát. Mellette egy körülbelül negyvenöt éves ember holtteste feküdt; az ismeretlen ember szívét golyó járta át. Minden jel arra vallott, hogy

Serpa agyonlőtte az ismeretlent, majd öngyilkossági szándékkal maga ellen fordította fegyverét.

Serpát, aki még ma is életveszélyes állapotban fekszik, nem lehetett kihallgatni s az ügy még rejtélyesebbé vált, amikor a rendőrség ujjlenyomatok alapján megállapította, hogy a Serpa mellett talált holttest egy Moura nevű többszörösen büntetett banditáé.

A rendőri nyomozás tapodtat sem jutott előre s a rejtély kulcsát Portalegre nagykereskedőnek, a barcelonai társaság egyik legtekintélyesebb tagjának felesége szolgáltatotta, aki néhány órával azután, hogy a véres dráma híre elterjedt a városban, megjelent a színész betegágya mellett és átvette a nagybeteg ápolását. A ragyogó szépségű fiatalasszony halálsápadtan, zokogva tett vallomást a véres dráma háttéréről.

— Ez év márciusában — mondotta — a színész villájában betörés történt, amelynek tettese drága ékszereken és kilencezer pezeta készpénzen kívül ellopott egy kazettát is, amelyben Portalegre asszony Serpához intézett szerelmeslevelei voltak. Kettejük között ugyanis hosszabb idő óta gyengéd szálak fűződtek, amelyekről azonban a férj semmit sem tudott.

A tettes — Moura — felismerte zsákmányának értékét és zsarolni kezdte az asszonyt. Ötvenezer pezetát préselt ki belőle, de utóbb kiderült, hogy

a kompromitáló leveleknek csak egy részét szolgáltatotta ki.

Amikor az asszony megtudta, hogy még mindig nem sikerült megszabadulni a zsarolójától, felfedte a helyzetet Serpa előtt, aki erre maga is ötvenezer pezetát fizetett ki Mourának a levelezés másik feléért. Moura azonban ekkor még mindig magánál tartotta az asszonynak egy fényképét, amelyen Sorpának szóló kompromitáló szövegű ajánlás volt; ezt néhány hét múltán közölte a színészrel és az utolsó bizonyíték kiadása ellenében

százezer pezetát követelt.

A színész találkozót adott a banditának a barcelonai szállójában, közölte vele, hogy kész mindent elkövetni imádoztja becsületének megmentéséért, de százezer pezetátja már nincsen. Moura azonban nyilván nem engedett s a színész dühében s végső elkeseredésében agyonlőtte, majd öngyilkosságot kísérelt meg... Portalegre most valókeresetet nyújtott be felesége ellen.

Apró-hirdetések

Allást keres

Nyelveket tudó fiatalabb nő elárultói vagy hasonló állást keres. Zenisek Irén, Hülendárszka 5. 2254

Középkorú nő alkalmazást keres öreg pároknál, magános utakon, könnyebb betegnél. Megkereséseket „Házias” jellegre a kiadóhivatalba. 2248

Wienerin, sehr gute Köchin, selbstständig in Haushalte, sucht Vertrauensposten zu kleiner Familie. Auch auswerts. Nemacska ul. 16, Tobiák. 2246

Kereslet

Kocsigyártó segéd azonnal fevételre. Miloš Jajić, Pirosi ut 33. 2265

Megvételre keresek egy darab I vagy 2 HP igrányt. — Ifj. Fái József, Torda 2230

Használt, jókoraan lévő gézőpár indikátort vennék. Komáromi József Sándor, Sztarbecse. 2240

Eladó

CSONAK, két dupla evezővel 300 dinárért eladó. Futoska 47, Gauss. 2267

„Ingelen” rádió, 2+1-es, beépített hangszóróval, olcsón e'adó. — Érdeklődni: Vojvoda Bo'ovicsa 21. 2268

Két ház: Szave Vukovicsa 19 és Vasze Japovicsa 2, jutányosan eladó. Érdeklődni: Szave Vukovicsa 19. 2262

Kiadó

Jól bevezetett fűszerüzlet-helyiség kiadó. — Aleksza Santitya 96, Kupuszarevics. 2263

Különléle

Képeit beramazza reklámban Lerch János, képerkező, Kr. Alekszandra utca 7. Ugyanott szentképek kaphatók. 2269

Szabotícat kiadó-hivatalunk minden nap reggel 1/2-9—2-ig és délután 5—7-ig tart hivatalos órákat

Pályázat

A novívr szí rom. kath. hitközség pályázatot hirdet a **kántori állásra**. A feltételek a plébániái hivatalban tudhatók meg. Pályázati határidő aug. 14. **Az elsőkség.**

BOROSHORDÓK

ujak és használtak, **szüretelőkédek** 50—10.000 literig nagy választékban, legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhetők: **KRIX LAJOS, Szabotica V., Mažuranićeva 19**

A Szari és Novi Becsei között közlekedő MIROSLAV motoroshajó menetrendje:

Ervényes 1935. május 15-től

Menetidő 30 perc
Stari Becseiről indul: 5:15, 7:30, 9:55, 13:45 és 17:00 órakor
Novi Becsejéről indul: 6:45, 9:15, 11:15, 16:15 és 19:40 órakor

A két Becse között közlekedő motoroshajó, amelynek jó összeköttetése van valamennyi vonattal, olcsó, gyors és kényelmes utazás bízott Bini közpénssé részeitől Bácska közpénssé részeitől és viszont.

Noviszádi Református Olvasókör

Temerini Sportklub vendégszereplése

Szombaton, augusztus 3-án este 9 órakor a Grobljanszka-u. 6. sz. alatti kerthelyiség szabadléri színpadán színpadra kerül:

Csárdáskirálynő

Kálmán Imre 3 felvonásos operettje. — Rendező Kohut János

SZEMÉLYEK:

Lippert Wellersheim herceg	Varga Bandi
Anhitta, a felesége	Ürmös Mancika
Edvin, a fiuk	Pethő Lajos
Stázi grófnő	Schneider Nasika
Vereczky Szylvia	Tényi Teca
Koncsianu Bonifác gróf	dip. t. Bläser Fülöp
Rohusdorf gróf	Skenderovits Imre
Kerekes Ferkó	Skrabán Endre
Mérő	Metzinger Imre

Varieté vendégek

Máry	} táncosnők	Kothay András
Bözzi		Pethő Mihály
Eliz		Gerő Béla
Grete		Zónt Mihály
Johi		
Gabl		
Miska pincér		Kothay András
Kiss közlegyző		Pethő Mihály
I. pincér		Mészáros András
II. pincér		Kubei József
Lakaj		Titz Rózika
Primás		
I. cigány		
II. cigány		
Groom		

Vendégek, inasok, piachérek. — Történik az I. felvonás a „Muskatti” oriumban, a II. felvonás Weil erheim herceg viadójának teraszán, a harmadik felvonás a bécsi „Apollo” mulató kerjében

Szög: **Döme Ferenc**. — Ügyelők: **Lajos Károly és Lőrinc János**. — A zenét a TSK 15 tagú vegyeszenekara szolgáltatja. Zongorán játszik **Benede'k Mártha**. Díszlet-tervező **Skrabán Endre**.

I. hely 20 dinár, II. hely 15 dinár, III. hely 10 din., állóhely 5 dinár

Előadás után tánc reggelig. — Jegyek elővételben kaphatók **Abrahám János** könyvkereskedésben és **Gombos István** Adamovics utcai fűszerkereskedésben

Tartós plüss minden nagyságban, valamint endli, aszúr, gombáthuzás „**Edisonnal**”, Kralja Petra 27 1867

Száraz bükkhulladék és más tüzelő legolcsóbb napi áron beszerezhető: Vujkovic J. és Társa cég-nél, Szabotica, Jukteseva ul. 41. Telefon 6—69. 201

Szállodai nyújtás!

Apaliban a Dreszner-féle vendéglőt (a polgári iskola mögött) átvettem és renoválva, szobákkal me'nyitoltam.

Szayer József
vendéglő, Apalín 2250

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetetlen lérem

Fritz György

temetése alkalmából részvénytílatkoztatukkal, koszoru és virágadományokkal mértethetlen féjdmunkon enyhíteni igyekezték, ezton mondunk hálás köszönetet! Külön köszönetet mondunk az Onkéntes Tuzoltó és az Építészek Szakegyületének a temetésen való testületi megjelenésükért

Noviszád, 1935. július 30. **A gyászoló család**

Szaribecsei és Noviszád között

a leggyorsabban, legkellemesebben és legolcsóbban

autóbuszon utazik!

Szaribecsejéről indul (az Imperial-szálló elől) reggel 1/27. Noviszádról indul (a Buzaterről) d. u. 12.00 órakor. Közlekedik naponta, vasárnap és nagyobb ünnepek kivételével.

Modern fényképezési műterem

Esküvői képek

Gyermek képek

STUDIO-HERING — Apollo udvar

Vásároljon

hirdetőinknél

ALFÖLD

Képes hetilap

2~ dinár

Szélmalom pályázat
6200~ dináros nyeremény

Kérje az ujságárusától

Napoleon a hóditó, a diktátor és a szerelmes férfi

Írta: Tatár András

10

— Mehetünk! — mondja katonás rövidséggel.

A hajnali derengésben szótlanul lépked a két csendőr között. A Carré-erődbe viszik, ahol a parancsnok felmutatja előtte az ujonnan kiküldött konventbiztosok által kibocsátott rendeletet,

amelynek alapján letartóztatták:

„Az alpesi és az olasz sereg mellé rendelt képviselők, úgy vélvén, hogy Bounaparte tábornok, az olasz sereg tüzérségi parancsnoka teljesen elvesztette bizalmukat igen gyanus viselkedésével, a következőket rendelik: Bounaparte brigádgenerális, az olasz sereg tüzérségi parancsnoka állásától felfüggesztetik, a fentnevezett sereg parancsnokának gondja és felelőssége mellett letartóztatásba helyeztetik és jó, biztos őrizet alatt a párisi közbiztonsági bizottság elé állítatják; minden irata és holmija lepecsételő, róluk a Salicetti és Albitte népképviselők által a helyszínrre rendelt biztosok leltárt vesznek fel és a fentnevezett összes iratok, amelyek gyanusoknak találtnak, elküldetnek a közbiztonsági bizottságnak. Kelt Barcelonette-ben, az egységes és oszthatatlan francia köztársaság második évében, thermidor tizenkilencedikén. Aláírva: Albitte, Salicetti, La Porte“.

A kihallgatások alkalmával kiderül, hogy a fő vádpont Napoleon ellen éppen az, amitől ezelőtt kockázatok árán is mindig szabadulni igyekezett: a jakobinusokkal és különösen Augustin Robespierrel való barátkozása. A vizsgálatot egykori támogatója, a szintén korzikai származású Salicetti konventbiztos vezeti, aki ugyancsak a kivégzett jakobinusvezérek támogatásával került hatalomra, de most annál inkább megtagadja őt és könyörtelen szigarával igyekszik elfeledtetni forradalmi multját. Ő is azok közé tartozik, akik mindenre hajlandók, csak hogy minél élesebben hangsúlyozzák „szilárd és tántoríthatatlan“ ellenforradalmi magatartásukat.

Az ellenséges hadügyminiszter

Szerencsére azonban Napoleon ellen nem lehet semmi komoly vádpontot találni. A gyanus momentumok: gyakori marseillesi utazásai, Augustin Robespierrel való tárgyalásai sorra tisztázódnak és különösen döntő sullyai esik latba az a körülmény, hogy lefoglalt irásai között megtalálják a fiatal Robespierre unszó levelei mellett Bounaparte válaszeveleinek másolatait is, amelyekben a tábornok következetesen és hajthatatlanul mindig újra és újra visszautasítja a párisi nemzetörtség felkínált parancsnoki állását.

Tizennégy napon keresztül lebeg feje fölött a hóhérbárd — aztán Salicetti, aki ugylátszik már magához tért az első rémület-

től és nem akarja elveszíteni ezt az ügyes és használható emberét, elejti a vádat és Napoleon szabadlábra kerül. Visszanyeri a rangját és továbbra is megmarad az olasz hadseregnél, mint a tüzérségi ügyek vezetője és az elkövetkező hónapok alatt első ízben merül fel benne egy nagy, átfogó Földközi-tenger melléki offenzíva terve, amelyet talán már most megvalósítana, ha a véletlen ismét keresztül nem huzná számításait.

Tavasszal, amikor a döntő offenzíva terve már-már valósággá kezd élni, váratlanul lecsap a villám: Aubry, az új hadügyminiszter, aki „megbízhatósági szempontokból“ átszervezi az egész tisztikart, rendeletileg megfosztja Napoleont tüzérségi parancsnokságától és utasítja, hogy eddig állomáshelyét elhagyva, azonnal jelentkezzen a vendée-i lázadás leverésére kiküldött csapatoknál — a gyalogságnál.

Napoleon nem akar hinni a szemének, amikor a rendeletet elolvassa. Felháborodása és elképedése nem ismer határt. Segéd-tisztjei — Junot és Marmont — valósággal dühöngve találják.

— Ime, így akarnak elbánni velem! — kiáltja magánkivül és összegyürve a rendeletet, haragosan a földhöz vágja, az elképedt segéd-tisztek lába elé. — Ki akarják venni a kezemből az egyetlen, amihez értek: az ágyut! Ostoba pártpolitikusok, akik mindenbe beütik az orrukat, csak azért, hogy a fontosságukat fitogtassák!... De nagyon févnednek, ha azt hiszik, hogy én csak ilyen könnyűszerrel hagyom magamat félreállítani!...

— Mit szándékozik tenni? — érdeklődik Marmont.

— Megyek Párisba! — jelenti ki Bounaparte röviden. — s ti is jöttök velem!

Mire Párisba ér, a parancs értelmében már régen a Vendée-ben kellene lennie. Amit tesz, tulajdonképpen a legsúlyosabb függetlenség — Bounaparte tábornok azonban e pillanatban nem törődik ilyen csekélységekkel.

Első dolga, hogy a hadügyminisztériumba siet és kihallgatásra jelentkezik Aurdy miniszternél.

— Végtelenül csodálkozom, hogy önt itt látom, tábornok — támad rá rögtön Aubry, amint bevezetik hozzá a sovány, villogó szemű, kemény arcú fiatal embert. — Azt kell hinnem, hogy nem kapta kézhez rendeletemet...

— Szó sincs róla, uram — feleli Napoleon ingerülten —, a rendeletet annak rendje és módja szerint megkaptam, de éppen azért vagyok itt most ön előtt, hogy megpróbáljam jobb belátásra bírni...

Aubry összehuzott szemmel néz rá. Nem szereti az ilyen beszédmodort egy alárendeltje részéről.

— Intézkedéseim megfontolását nyugodtan rámbizhatja — jegyzi meg élesen. — És önnek katona létére csak egyetlen dolga lehet: engedelmeskedni.

— Semmi keresnivalóm nincs a Vendée-ban! — kiáltja Napoleon teljesen megelégedve magáról. — Nem ismerem a gyalogságot, semmi hasznomat nem vennék és csak nyűg volnék a parancsnokló tábornok nyakán. Amióta csak az eszemet tudom, a tüzérség volt az egyetlen fegyvernemem, aminthogy arról Toulonnál és egyebütt is tanúságot tettem...

— Senki sem akarja elvitatni az ön érdemeit — válaszolja Aubry, akire nem marad egészen hatás nélkül Toulon említése. — Tudjuk, hogy ön nagy szolgálatokat tett a hazának, de éppen ezért kézenfekvő, hogy tudását és hozzáértését más területeken is gyümölcsoztassuk. A Vendée igen jó iskola lesz önnek.

Van valami kicsinyes kötődés a hangjában, ami módfelett felizgatja Napoleont, úgyhogy megelégedezik a diplomatikus simaságról, amely pedig az egyedüli mód volna arra, hogy ennél a hiu és öntelt embernél célt érhesse.

— Már kinöttem az iskolákból! — jelenti ki önértzetesen. — És úgy érzem, hogy alaposan megtanultam a leckét!

Aubrynak több sem kell.

— Ön még elég fiatal ahhoz, hogy tanulhasson! — jegyzi meg gunyosan.

Házassági terv

Bounaparte tábornok kihuzza magát és önértzetesen vágja oda:

— A harctéren hamar öregszik az ember. Én pedig onnan jövök!

A vágás talált. Aubry hadügyminiszter — aki sohasem volt a harctéren — összeharapja az ajkát és percekig nem tud szóhoz jutni dühében. Végül is szárazon csak ennyit vet oda:

— Tábornok, ön megkapta az utasítását. Felszólítom, hogy ahhoz tartsa magát!

Látni rajta, hogy ez az utolsó szava. Napoleon végső megjegyzésével minden közeledési lehetőséget tönkretett.

Most aztán közbenjárók útján próbálkozik. Először Barrast, majd Fréront keresi fel — de minden diplomatikus mesterkedés hiábavalónak bizonyul.

Aubry hajthatatlan.

A legnagyobb engedmény, amire hajlandó, az, hogy Bounaparte egyelőre Párisban maradhasson. Arról azonban, hogy a tüzérséghez, illetőleg az olaszországi hadsereghez visszahelyeztessék, hallani sem akar. Napoleon nyugtalansága azonban rövidesen ismét elmérgesíti a helyzetet — most már a jóléti bizottság is beleavatkozik a konfliktusba és miután az önértzetében megsértett fiatal tábornok az újabb felszólításra sem hajlandó Vendée-beli állomáshelyét elfoglalni, a jóléti bizottság rendeletére törlik a szolgálatban lévő főtisztek névjegyzékéből.

(Folytatása következik)